

VTH-Uitvoeringsprogramma 2023

[Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving]

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Werkwijze en uitvoering	14
3	Kader Vergunningverlening	23
4	Kader bouwen en wonen (Toezicht & Handhaving).....	27
5	Kader openbare ruimte	36
6	Kader Ondermijning.....	39
7	Kader Milieu	42
8	Monitoring en evaluatie	46
Bijlages		47
1.	Risicomatrix en prioritering.....	47
2.	Overzicht sanctie-instrumentarium handhaving	54

Voorwoord

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna: VTH-uitvoeringsprogramma) over het jaar 2023 van de gemeente Meppel.

Hierin worden de geprioriteerde handhavingstaken voor 2023 op het terrein van de fysieke leefomgeving beschreven. De belangrijkste wettelijke kaders hiervoor zijn de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Woningwet, Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), Wet Milieubeheer (Wmb), Alcoholwet, Algemene Plaatselijke Verordening (Apv) en de hieraan gekoppelde (lokale) uitvoeringsbesluiten en regelingen.

Het VTH-uitvoeringsprogramma is wettelijk verplicht en wordt jaarlijks door het college vastgesteld en verzonden aan de gemeenteraad. In dit uitvoeringsprogramma staat waar we in 2023 mee aan de slag gaan op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Het beschrijft hoe vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de gemeente Meppel georganiseerd zijn. Daarnaast geeft het inzicht in de reguliere en te verwachten taken voor 2023.

Er moeten jaarlijks keuzes worden gemaakt: Prioriteitenstelling 2023

Het VTH-takenpakket is erg breed en omvangrijk, maar we kunnen echter niet overal tegelijk zijn om deze taken uit te voeren. Daarom moeten er ieder jaar weer keuzes worden gemaakt. Om te bepalen waar de grootste risico's zitten wordt gewerkt met een risicoanalyse. Op basis van die risicoanalyse zijn de gemeentelijke prioriteiten vastgesteld voor de komende beleidsperiode.

Voor dit VTH-uitvoeringsprogramma, en daarmee voor de uitvoering, zijn de risicoanalyse en prioriteitenlijst dan ook het uitgangspunt. Van belang is te weten dat de risicoanalyse een dynamisch document is. Voor 2023 kunnen de effecten en keuzes rondom de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw bijvoorbeeld invloed hebben op de prioriteitstelling.

Projecten waarop wordt ingezet zijn illegale bewoning en illegale bebouwing door de toezichthouders Wabo. Door de boa's wordt ingezet op het handhaven van de Alcoholwet.

Hoewel elk geval anders is, geeft het vastgestelde beleid en dit uitvoeringsplan algemene beginselen en daarmee handvatten voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vanuit de praktijk hoor je dat nog veel gebeurt in 'de waan van de dag', aan de hand van 'wat zich aandient'. Aan de hand van de actuele meldingen en klachten wordt aan de hand van de aard en omvang, de ernst en urgentie en het gevaar voor veiligheid of volksgezondheid prioriteiten gesteld ten aanzien van welke zaken het eerst behandeld worden.

Belangrijk is ook daar meer structuur in aan te brengen, zodat dat beschikbare capaciteit ook ingezet wordt op de onderwerpen voortvloeiende uit de risicoanalyse en prioritering.

Handhaving draagt bij aan de realisatie van vastgesteld beleid en maakt dan ook onderdeel uit van de beleidscyclus.

De wettelijke taken, de gemaakte beleidskeuzes en de beschikbare middelen en formatie maakt dat keuzes moeten worden gemaakt. Inzetten op handhaving van alle overtredingen die zich voordoen binnen gemeente Meppel is dan ook een utopie. Handhaving is belangrijk voor de leefbaarheid en veiligheid binnen gemeente Meppel. Een voorbeeld van dit belang is dat de beslissing om niet tot handhaving over te gaan een precedent kan scheppen voor anderen. Dit kan leiden tot meer overtredingen van dezelfde soort en aard als de overtreding waarvoor geen handhavingstraject is opgestart. Dit kan een nadelige invloed hebben op de leefbaarheid en veiligheid binnen gemeente Meppel. Een goed uitgevoerd handhavingsbeleid draagt daarom ook bij aan de geloofwaardigheid van de overheid en de regels die zij stelt. Taken die structureel en planmatig worden uitgevoerd zijn vastgelegd in het VTH-

Uitvoeringsprogramma 2023. Voor zaken met een lagere prioriteit wordt in de regel alleen gereageerd op klachten/meldingen of op verzoeken om handhaving.

In 2023 blijven we toewerken naar de implementatie van de Wkb en de Omgevingswet. Dit vraagt de nodige inzet van de collega's. Dat wordt deels bemoeilijkt doordat het op het moment van het opstellen van dit plan onzeker is. Tijdens het schrijven van dit uitvoeringsprogramma is de invoering verschoven van 1 januari 2023 naar 1 juli 2023.

Veiligheid, gezondheid en het thema 'ondermijning' staan bij het maken van een keuze en het doen van inzet altijd voorop. Voor ondermijning geldt dat de gevolgen van ondermijning voorkomen in de gehele fysieke leefomgeving. Ondermijning doet zich mogelijk voor in alle domeinen en dit kan ertoe leiden dat de reeds toegekende risicoscore, indien er sprake is van ondermijning binnen de gemeente Meppel, de hoogste bestuurlijke prioritering krijgt toegewezen.

Doelen

De belangrijkste algemene doelen van handhaving voor 2023 zijn:

- vermindering van veiligheidsrisico's;
- bewerkstelligen van rechtsgelijkheid en -zekerheid; en
- bewaken van de kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u een beschrijving van de wettelijke grondslag, de uitgangspunten en werkwijze bij de uitvoering van het toezicht op regelgeving en de handhaving hierop bij overtredingen.

De kadernota Vergunningen, Toezicht en handhaving (VTH) gaat uit van drie kaders:

1. Vergunningen;
2. Bouwen en wonen (*Toezicht & Handhaving*); en
3. Milieu.

Deze indeling is terug te vinden in de drie daaropvolgende hoofdstukken in dit VTH-uitvoeringsprogramma. Elk hoofdstuk begint met een algemene korte beschrijving, vervolgens worden de doelen voor het lopende jaar benoemd. Dit wordt gevolgd met een beschrijving van hetgeen we gaan doen om de doelen te bereiken en hoeveel menskracht daarvoor wordt ingezet.

Na vaststelling van dit VTH-uitvoeringsprogramma 2023 door het college van burgemeester en wethouders zal het ter kennisname worden aangeboden aan de gemeenteraad. Op grond van de bestuursovereenkomst interbestuurlijk toezicht (IBT) wordt het VTH-uitvoeringsprogramma aan de provincie Drenthe gezonden ter toetsing.

1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden enkele algemene uitgangspunten omtrent vergunningverlening, toezicht en handhaving besproken. Het betreft aspecten die in het algemeen van invloed zijn op de taken binnen dit beleidsterrein.

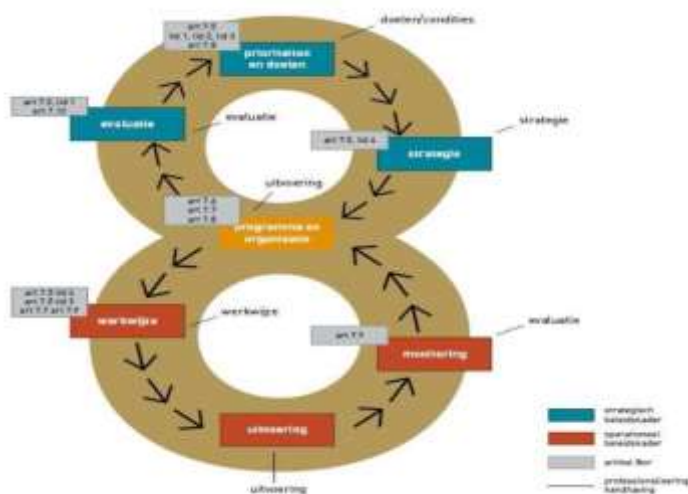
Ook wordt in dit hoofdstuk de risicoanalyse besproken en de daarop gebaseerde prioriteitenstelling 2023.

1.1 Algemeen

Het VTH-uitvoeringsprogramma 2023 geeft inzicht in de handhavingstaken die de gemeente in 2023 uitvoert, welke capaciteit daarmee gemoeid is en wat de gewenste resultaten op het gebied van toezicht en handhaving zijn. De handhavingstaken voeren we uit conform de beleidsuitgangspunten uit het geformuleerde en te formuleren handhavingsbeleid en de concrete wettelijke verplichtingen en/of beleidsmatige beslissingen van het college, de burgemeester of de gemeenteraad. Daar waar mogelijk is flexibiliteit ingebouwd, bijvoorbeeld om in te spelen op ontwikkelingen vanuit bestrijding van een aanhoudende corona-pandemie.

Handhaving draagt in het algemeen bij aan een leefbare, veilige en duurzame gemeente waar het prettig is om te wonen, werken en te verblijven. Daarbij is handhaving van het bestuursrecht wezenlijk voor de geloofwaardigheid van de overheid en regels die zij stelt. Een goed uitgevoerd handhavingsbeleid is daarvoor essentieel.

Het programma voor de uitvoering van de handhaving vormt het hart van de beleidscyclus BIG 8.

Het programma komt voort uit de probleemanalyse, prioriteiten en doelen en de daarbij gehanteerde strategie en wordt vastgesteld door ons college. Uit het programma volgt de monitoring en de verslaglegging (evaluatie). De verbetermaatregelen die voortkomen uit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de probleemanalyse en de prioriteiten. Dit maakt de beleidscyclus van de handhaving rond.

In het VTH-uitvoeringsprogramma beschrijven we de geprioriteerde handhavingstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Door het uitvoeren van adequate vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) dragen we, samen met inwoners, ondernemers en organisaties binnen de gemeente, bij aan een veilige, leefbare en duurzame gemeente. Zeker dat laatste is belangrijk gelet op de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid.

Het gaat bij toezicht en handhaving om taken in het kader van het omgevingsrecht, zoals bouw, slopen en asbest, milieu, reclame en bomenkap. Het gaat daarnaast om taken in het kader van de APV, zoals toezicht op de openbare ruimte en openbare orde, en bijzondere wetten, bijvoorbeeld de Alcoholwet.

Met een doelgerichte inzet van de toezicht en handhavinginstrumenten wordt een actieve bijdrage geleverd aan een veilig en leefbaar Meppel.

Binnen het handhavingprogramma moeten keuzes gemaakt worden. Kiezen gaat dan vooral om de vraag "Waarop houden we systematisch en structureel toezicht en waarop op ad hoc basis?"

1.2 Wettelijke grondslag

Op grond van de Wabo, het Besluit omgevingsrecht (BOR) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (MOR) worden eisen gesteld aan de gemeentelijke handhaving.

In artikel 7.2 van het Bor is het college van burgemeester en wethouders verplicht handhavingbeleid op te stellen. Artikel 7.3 van het Bor bepaalt dat het vastgestelde beleid wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten in het komende jaar worden uitgevoerd en welke niet. De vaststelling is een bevoegdheid van het college van B&W, waarna bekendmaking aan de gemeenteraad volgt.

Het programma wordt jaarlijks vastgesteld en geëvalueerd door het college. De verbetermaatregelen die voortkomen vanuit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de prioriteiten. Dit vormt de cyclus van handhaving.

Het moet in ieder geval de volgende elementen bevatten:

- een duidelijke verbinding met de gestelde doelstellingen;
- een weergave van de concrete activiteiten voor toezicht en handhaving inclusief de bijbehorende capaciteit; en
- een uitwerking in een concrete werkplanning voor alle betrokken organisatieonderdelen

Dit programma voor 2023 is tot stand gekomen aan de hand van het gemeentelijk handhavingbeleid.

1.3 Organisatie

Binnen de gemeentelijke organisatie is het team Leefbaarheid en Wijkregie verantwoordelijk voor toezicht en handhaving. In dit team zijn dus bijna alle toezicht- en handhavingfuncties (APV, Boa's domein 1 en WABO) ondergebracht om hun krachten te bundelen samen met de wijkregisseurs, het cluster ondermijning en vergunningverleners APV. Een team wat samen de oren en ogen vormt in de wijken en vandaaruit een belangrijk eerste aanspreekpunt is voor de inwoners van onze wijken. Ook is het juridisch advies van de APV in dit team ondergebracht.

Het team Ruimte Initiatief is verantwoordelijk voor het beleid, de programmering en de uitvoering van nieuwe initiatieven op het gebied van mobiliteit, omgevingsvergunningen, projecten in de openbare ruimte, ruimtelijke ordening, voorbereiding & toezicht en wonen.

1.4 Ontwikkelingen

Voor de totstandkoming van dit VTH-uitvoeringsprogramma zijn verschillende beleidsdocumenten geraadpleegd en is gekeken naar de ontwikkelingen die in de komende jaren gaan plaatsvinden. Met name nieuwe ontwikkelingen zijn in 2023 van grote invloed op de (administratieve) werkwijze van het houden van toezicht en op de handhaving in de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij in ieder geval om twee te onderscheiden ontwikkelingen.

In de eerste plaats is dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet, thans voorzien op 1 juli 2023. Ook de inwerkingtreding van de Wkb gelijktijdig met de Omgevingswet is van invloed op de werkzaamheden binnen het taakveld van VTH. Concreet betekent dit dat er gewerkt gaat worden met twee caseloads, één van voor en één van na de invoering van de Omgevingswet en Wkb.

1.5 Motieven voor handhaving

Om de samenleving ordelijk te organiseren bedient de overheid zich van een uitgebreid stelsel van regelgeving. Alleen regels stellen is daarbij niet voldoende. Er moet ook worden toegezien op de naleving ervan. Zo nodig wordt de naleving afgedwongen. Dit is het terrein van de bestuurlijke handhaving.

De belangrijkste doelen van handhaving zijn:

- vermindering van veiligheidsrisico's;
- bewerkstelligen van rechtsgelijkheid en rechtszekerheid;
- bewaken van de kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Dit uitvoeringsprogramma richt zich op de naleving van regels en het handelend optreden bij overtredingen. Controles en sancties spelen hierbij uiteraard een rol. Daarnaast dragen voorlichting over regelgeving en het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven bij aan het realiseren van bovenbeschreven doelen.

1.6 Prioritering op basis van risicoanalyse: Prioriteitstelling 2023

Het is onmogelijk maar ook onwenselijk om overal op toe te zien. Bovendien zijn toezicht en handhaving geen zelfstandig doel, maar slechts een middel om een overtreding te beëindigen. Er moet wat mee worden bereikt: behoud en herstel van de kwaliteit van de leefomgeving. Beschikbare middelen en capaciteit zijn beperkt. Daarom worden er keuzes gemaakt. Alle taken die structureel en planmatig worden uitgevoerd zijn vastgelegd in dit VTH-Uitvoeringsprogramma 2023. Voor zaken met een lagere prioriteit wordt in de regel alleen gereageerd op klachten/meldingen of op verzoeken om handhaving.

1.6.1 Risicoanalyse en Prioriteitsstelling 2023

Het Bor bevat kwaliteitseisen waaraan het professioneel handhavingsproces op beleids- en strategisch niveau moet voldoen. Er moet onder meer sprake zijn van bestuurlijk vastgelegde handhavingsdoelen die gebaseerd zijn op een analyse van de handhavingsproblemen die zich kunnen voordoen. De gemeente Meppel heeft in 2021 een risicoanalyse laten uitvoeren.

Voor de uitvoering van deze risicoanalyse is gebruik gemaakt van een aanpak die door het Expertisecentrum Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie is ontwikkeld in het kader van programmatisch handhaven. In deze aanpak wordt voor het bepalen van het risico de volgende formule gehanteerd: $\text{Risico} = \text{negatief effect} \times \text{kans op niet-naleving}$.

Het risico wordt berekend door de scores van het negatief effect te vermenigvuldigen met de kans op niet-naleving. De basisgedachte achter de formule is dat de beschikbare handhavingcapaciteit het meest effectief kan worden ingezet op handhavingsonderwerpen met een hoger risico.

HOOG RISICO	GROTER DAN OF GELIJK AAN 7	> 7
GEMIDDELD RISICO	KLEINER DAN 7 EN GROTER DAN 4	> 4 - 7
LAAG RISICO	KLEINER DAN OF GELIJK AAN 4	< 4

De risicoanalyse heeft betrekking op de volgende werkterreinen:

- a. bouwen (nieuwbouw/verbouw)
- b. bouwen (bestaande bouw)
- c. slopen
- d. brandveiligheid
- e. erfgoed
- f. ruimtelijke ordening
- g. APV
- h. Alcoholwet
- i. evenementen

De uitkomsten van de risicoanalyse zijn uitgewerkt in een prioriteitenlijst. Die lijst maakt onderdeel van het nieuwe handhavingsbeleid. De risicoanalyse is een dynamisch document waarop jaarlijks actualisatie plaatsvindt. Dat gaat steekproefsgewijs gebeuren en zal jaarlijks deel gaan uitmaken van het uitvoeringsprogramma.

De risicoanalyse en de daarop gebaseerde prioriteitsstelling zijn een belangrijk uitgangspunt voor de praktijk van toezicht en handhaving. Aan de hand van deze lijst kunnen de beschikbare handhavingsmiddelen worden ingezet voor 2023.

Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse vallen bij het toezicht houden en handhaven in de fysieke leefomgeving van de gemeente Meppel de volgende onderdelen in de hoogste categorie en hebben daarmee de hoogste prioriteit:

Bouwen:

-	Kamerverhuur
-	Logiesgebouw, restaurant, café, bedrijf, kantoor, winkel
-	Utiliteitsbouw
-	Illegaal huisvesting van studenten en arbeidsmigranten

Brandveiligheid:

-	Kamerverhuur > 4 personen
-	Verzorgingstehuis
-	Groepszorgwoning (bewoning in groepsverband met zorg)
-	Kinderdagverblijf > 10 kinderen
-	Kinderdagverblijf < 10 kinderen
-	Café
-	Fabriek > 100 personen
-	Opslag gevaarlijke stoffen
-	Asielcentrum/ opvangcentrum voor tijdelijk verblijf van personen
-	Zwembad

Erfgoed:

-	Onomkeerbare beschadiging van cultuurhistorische waarden
---	--

APV:

-	Verrommeling van de openbare ruimte (buurtfeest, vervuiling, controle reclame, terrassen, uitstalling, aanhangers/caravan)
-	Afval illegale stort (meldingen afvalstort en zwerfvuil)
-	Overlast jongeren (meldingen op overlast jeugd)
-	Handel en gebruik van lachgas

Alcoholwet:

-	Schenken aan minderjarige
-	Verkoop alcohol minderjarigen (supermarkt e.d.)

- Overtreden vergunningsvoorwaarden (bv terrassen, sluitingstijden)

Evenementen:

- Schenken (en doorgeven) van alcohol aan minderjarigen
- Handelen in afwijking van een evenementenvergunning type B
- Handelen in afwijking van een evenementenvergunning type C

Ondermijning is integraal onderdeel van het effect leefbaarheid. De gevolgen van ondermijning komen voor in de gehele fysieke leefomgeving. Ondermijning doet zich mogelijk voor in alle domeinen en dit kan ertoe leiden dat de reeds toegekende risicoscore, indien er sprake is van ondermijning binnen de gemeente Meppel, de hoogste bestuurlijke prioritering krijgt toegewezen.

De risicoanalyse en Prioriteitstelling 2023 staan in Bijlage 1.

1.7 Bestuurlijke verantwoordelijkheden

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van toezicht en handhaving zijn als volgt verdeeld:

Het college

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor handhaving en vormt het bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk optreedt. Het college moet prioriteiten stellen, zowel op beleidsniveau als op zaakniveau. Ook beslissen wij over zowel de vaststelling van het handhavingsbeleid als de uitvoering daarvan.

De burgemeester

De burgemeester heeft een aantal rollen op het gebied van handhaving. Hij heeft eigenstandige handhavingsbevoegdheden op het gebied van Algemeen bestuur, Openbare Orde en Veiligheid. Daarnaast is hij, als coördinerend portefeuillehouder, medeverantwoordelijk voor de vaststelling van het handhavingsbeleid door het college.

De gemeenteraad

De raad stelt de kaders vast via de THV-verordening en via het vaststellen van de begroting en controleert het college en de burgemeester op de uitvoering van reguliere taken. Het college informeert de raad door het VTH-uitvoeringsprogramma en het jaarverslag naar de raad te sturen.

De provincie

De provincie heeft een wettelijke regierol met betrekking tot (milieu)handhaving. De provincie voert interbestuurlijk toezicht uit op gemeenten. Interbestuurlijk toezicht vindt plaats per beleidsdomein. De provincie is de toezichthouder voor ruimtelijke ordening, bouwen, milieu, huisvesting, monumenten, archieven (overheidsinformatie) en constructieve veiligheid van bouwwerken. Voor handhaving betekent dit dat we jaarlijks ons HUP en jaarverslag handhaving moeten sturen naar de provincie. Daarnaast vullen we een vragenlijst in over de beleidsmatige kant van handhaving.

1.8 VTH-wet/instelling Omgevingsdiensten

Met de VTH-wet is de Wabo aangepast, waarmee de randvoorwaarden zijn vastgesteld voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van VTH te komen. In de wet is vastgelegd dat het zogenaamde Basistakenpakket Milieu moet worden uitgevoerd door een regionaal openbaar lichaam met eigen publieke bevoegdheden, op grond van een Gemeenschappelijke Regeling. Daarnaast verplicht de VTH-wet gemeenten en provincies een verordening kwaliteitscriteria vast te stellen. De 'Verordening kwaliteit vergunningverlening,

toezicht en handhaving omgevingsrecht Meppel' is van toepassing op de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten door of in opdracht van burgemeester en wethouders (artikel 2). De gemeenteraad ziet toe op de hoofdlijnen van het beleid voor de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten in het licht van de voor de gemeente vastgestelde beleidskaders voor de fysieke leefomgeving (artikel 3).

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

De Drentse gemeenten en de provincie Drenthe werken sinds 1 januari 2014 samen vanuit één uitvoeringsdienst, de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (*RUD Drenthe*) waarin alle milieutaken zijn ondergebracht zoals vergunningverlening, meldingen, toezicht, handhaving, bodemtaken en milieuspecialismen.

1.9 Alcoholwet

Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet (voorheen Drank- en horecawet) is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Deze wet regelt de distributie van alcoholhoudende drank onder het publiek.

De wet bestaat uit een vergunningstelsel voor de horeca en slijterijen, een aantal verbodsbepalingen voor winkels en bepalingen over leeftijdsgrenzen en doorschenken.

De toezichthouders bouwen & wonen houdt zich ook bezig met het toezicht op de inrichtingseisen ten aanzien van horecagelegenheden. Als er een gelegenheid wordt gerealiseerd waar (sterke)drank wordt geschonken, commercieel of para-commercieel, wordt door bouwen & wonen een controle uitgevoerd of het desbetreffende bedrijf voldoet aan de vergunningsvoorwaarden en de inrichtingseisen die van rijkswege zijn bepaald.

De controle wordt uitgevoerd nadat vergunningverlening alle aanvraagdocumenten heeft ontvangen, ter beoordeling. In geval van wijziging van een inrichting ligt de verantwoordelijkheid bij de ondernemer om dit te melden en een nieuwe of gewijzigde vergunning aan te vragen.

1.10 Omgevingswet

Invloed Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor de bouw

Op termijn treden de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging in werking. Beide wetten hebben effect op het werk van de betrokken teams. Invoering van deze wetten is thans voorzien op 1 juli 2023. In het eerste halfjaar van 2023 bereiden wij ons verder voor op de implementatie van beide wetten.

Vanwege het omvangrijke karakter van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de gevolgen voor de werkwijze van de betrokken teams wordt daar in dit VTH-uitvoeringsplan iets uitvoeriger bij stil gestaan.

De Omgevingswet is een totale herziening van het Omgevingsrecht. In de Omgevingswet, en bijbehorende vier algemene maatregelen van bestuur, wordt een groot aantal wetten en andere regelingen samengevoegd. Daarmee wordt het omgevingsrecht overzichtelijker en integraler. Ook de manier van werken onder de nieuwe wet is anders. Het uitgangspunt is niet meer "nee, tenzij" ten aanzien van initiatieven in de samenleving. Het wordt "ja, mits". Dit sluit aan op de Koers van de gemeente Meppel, waarin ruimte is gemaakt voor samenwerking met de samenleving en participatie, een term die een belangrijke rol gaat spelen bij de vergunningverlening door de gemeente. Wat dat betreft heeft de komst van de Omgevingswet meer gevolgen voor vergunningverlening dan voor toezicht & handhaving.

Onder de Omgevingswet zijn er minder concrete regels die gehandhaafd kunnen worden. Er komt meer ruimte voor algemene en specifieke zorgplichten en voor maatwerk.

Dat maakt het toezicht houden en handhaven niet direct eenvoudiger. Het vergt meer overleg, samenwerking en zoekwerk. Dat betekent dat hier meer tijd aan wordt besteed.

De Omgevingswet leidt waarschijnlijk niet tot een principiële verandering bij de afstemming tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving. Om effectief te kunnen handhaven, moeten de handhavingpartners intensief en loyaal samenwerken. Dat geldt voor de bestuurlijke overheden onderling, voor de instanties binnen de strafrechtsketen en, omdat vrijwel alle omgevingsrechtelijke regels zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk worden gehandhaafd, bovenal voor de bestuurlijke organen en instanties enerzijds en het Openbaar Ministerie en andere strafrechtelijke instanties anderzijds. De nieuwe Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht is in het najaar van 2022 vastgesteld. De vaststelling van de nieuwe strategie leidt niet tot grote veranderingen. Wel is extra aandacht besteed aan de bestuurlijke boete. Verwacht wordt dat de bestuurlijke boete voor overheden steeds vaker beschikbaar komt als handhavingsmiddel. Dat is een instrument die momenteel bij handhaving van de Alcoholwet wordt ingezet. Toepassing van de bestuurlijke boete vereist ook het vergroten en versterken van strafrechtelijke kennis over opsporing binnen onze gemeente.

Onder de Omgevingswet zullen meer activiteiten toestemmingsvrij zijn. Dit maakt toezicht en handhaving lastiger doordat de gemeente op geen enkele wijze meer van tevoren over die activiteiten wordt ingelicht. Dat heeft tot gevolg dat bouw-toezichthouders meer "in het veld" moeten nagaan of en welke bouwactiviteiten gaande zijn.

Belangrijk is dat dat de toezichthouders onder de Omgevingswet een iets andere positie krijgen. Omdat er een overgang zal zijn van regelgeving, zal meer communicatie plaatsvinden met verschillende partijen, bijvoorbeeld over onduidelijke situaties "in het veld", zoals de invulling van een zorgplicht. Zeker in het begin zal er sprake zijn van voorlichting. Dit vergt meer tijd en competenties van de toezichthouder. Deze wijziging vereist scholing en bijscholing van de gemeentelijke toezichthouders. Daarop zal de focus liggen in 2023.

Voor de vergunningverlening, maar ook voor toezicht en handhaving is een belangrijk verschil met de huidige wetgeving de zogenoemde 'Knip' tussen de bouwtechnische vergunning en de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Onder de Wabo is nu nog sprake van één vergunning. Ook voor de bouwpraktijk zal dat in het begin tot veel vragen leiden, die aan de voorkant of het voortraject beantwoord moeten worden. Die voorlichtende rol van de gemeente zal met name in 2023 een rol spelen.

Het nieuwe stelsel, waarbij er minder vergunningen zijn, meer zorgplichten en meer algemene regels, leidt ertoe dat de meeste toetsingen in het nieuwe stelsel achteraf plaatsvinden. Juridisch betekent dat een verschuiving van vergunningverlening naar toezicht en handhaving.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wkb treedt op dezelfde datum in werking als de omgevingswet. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door het inschakelen van een private kwaliteitsborger. Na inwerkingtreding houden gemeentelijke toezichthouders 'bouw' geen toezicht meer op de gevolgklasse 1 bouwwerken zoals grondgebonden eengezinswoningen, woonboten, vakantiewoningen, bedrijfspanden van maximaal 2 bouwlagen. Dit geldt na inwerkingtreding eerst voor alle nieuwbouw, 6 maanden na inwerkingtreding zal ook bestaande bouw worden toegevoegd. Naast de preventieve toets van het bouwplan aan de bouwregelgeving vooraf wordt ook het toezicht tijdens en na realisatie van de bouw vervangen door toezicht door private kwaliteitsborgers. Hierdoor verschuift het toezicht van de voorkant van het proces naar handhaving achteraf. De gemeente blijft verantwoordelijk voor onder andere het toetsen aan de ruimtelijke component (toets omgevingsplan) en het houden van toezicht op de bouw- en sloopveiligheid.

Bij het vervullen van deze nieuwe rol biedt de Wkb ruimte aan gemeenten om in beleid specifieke keuzes te maken. De beleidskeuzes ten aanzien van de Wkb worden in 2023 uitgewerkt en vastgelegd in een beleidsregel.

Gevolgen ontwikkelingen

Sinds 2018 bereidt de gemeente Meppel zich al voor op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor de bouw. Daarvoor is in 2018 een Algemeen projectplan opgesteld. Aan de hand van dat projectplan wordt team overstijgend gewerkt aan een soepele overgang in taken en werkzaamheden. En dat terwijl de winkel gewoon openblijft.

Er is waar mogelijk gekozen voor een beleid neutrale overgang. De vergunningplicht en bestaande toezichtprotocollen blijven bijvoorbeeld in stand.

Wat betreft inzet van capaciteit zijn de betrokken medewerkers gemiddeld één dag per week inzetbaar voor om de gemeente voor te bereiden op de Omgevingswet.

Voor de komende periode betekent de naderende inwerkingtreding van de Ow en Wkb, dat de aanwezige capaciteit binnen Toezicht en Handhaving tevens dient te worden ingezet voor het experimenteren met de veranderende rol die de gemeente in het nieuwe stelsel gaat vervullen. Ambtenaren zullen samen met aannemers/architecten/kwaliteitsborgers en waar mogelijk opdrachtgevers, proefprojecten uitvoeren om inzicht te krijgen in en ervaring op te doen met de werkwijze in het nieuwe stelsel. Op die manier worden mogelijke knelpunten in het stelsel zichtbaar. Daarnaast investeren wij in het opleiden van onze ambtenaren om kennis en kunde op peil te houden.

Doordat de inwerkingtreding wederom is uitgesteld en het onzeker is van wat de exacte effecten zijn van de invoering op de VTH-taken, wordt gewerkt met dynamisch beleid, dat waar nodig kan worden aangepast op eventuele effecten die niet zijn voorzien.

1.11 Afbakening en P&C-cyclus

De gemeente Meppel is het bevoegd gezag als het gaat om vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook blijft de gemeente het aanspreekpunt voor de samenleving. Een correcte afstemming tussen de gemeente (*als bevoegd gezag en aanspreekpunt voor burgers en bedrijven*) en de RUD Drenthe (*als uitvoeringsorgaan*) vereist inrichting van heldere processen. Daarom nemen we de toezicht- en handhavingstaken milieu op in dit uitvoeringsprogramma.

De handhavingstaken op het gebied van brandveiligheid zijn ondergebracht bij de VRD. Deze taken maken geen onderdeel uit van dit VTH-uitvoeringsprogramma.

Voor het VTH-Plan 2023 zijn de volgende documenten van belang:

1	Kadernota Toezicht & Handhaving (<i>hierna: Kadernota</i>). Dit document geeft antwoord op de vraag: Wat willen we bereiken? Het is het strategische beleidskader met een beschrijving van de doelen. "Bij handhaving spelen soms grote belangen: het algemeen belang, belangen van betrokkenen en belangen van de gemeente zelf om wel, of juist niet te handhaven. Gevolgen van niet-handhaven, gedogen, of half-handhaven kunnen (onverwacht) groot en ernstig zijn. Denk aan precedentwerking of schadeclaims. Iedere concrete handhavingssituatie is anders, iedere keer is ook de belangenafweging anders. Er zijn veel partijen (burgers, bedrijven, andere overheidsorganen en natuurlijk de gemeente zelf) bij betrokken. De gevolgen van niet-naleven van regelgeving kunnen levensbedreigend zijn. Kortom, handhaven is een kernactiviteit van de gemeente. Er komt veel kennis en menskracht bij kijken om het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zij zich (weer) aan de regels houden. De middelen die ingezet kunnen worden voor gemeentelijke taken zijn gelimiteerd"
----------	---

2	Prioriteitstelling 2023 Hierin wordt antwoord gegeven op de vraag: Welke prioriteiten stellen we bij het nastreven van de doelen? In dit document is zowel de risicoanalyse opgenomen als de Prioriteitstelling 2023. Het betreft het strategisch beleidskader en geeft een beschrijving weer van de bestuurlijk gestelde prioriteiten.
3	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving – uitvoeringsprogramma Dit is het operationele beleidskader dat jaarlijks wordt vastgesteld. Het geeft antwoord op de vraag: Hoe gaan we binnen de gegeven randvoorwaarden (<i>middelen</i>) de doelen proberen te bereiken?" Het VTH-programma biedt de mogelijkheid om te sturen bij de dagelijkse uitvoering. Dat is dit document.
4	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving – jaarverslag Na afloop van ieder kalenderjaar wordt verslag gedaan over de uitvoering. Het verslag geeft antwoord op de vraag: Wat hebben we bereikt en hoe hebben we dat bereikt (<i>middelen</i>)?" Via verschillende systemen van monitoring wordt teruggekeken op de uitvoering en wordt een relatie gelegd met de strategische doelen.

Bovenstaande documenten zijn geborgd in de reguliere cyclus van planning en control en passen binnen het hiervoor genoemde Big Eight-principe.

De Kadernota Toezicht & Handhaving (vastgesteld in 2011) is gedateerd en wordt in 2023 vernieuwd. Dat gebeurt mede door vanuit de herijking van gemeentelijke doelstellingen op het gebied van toezicht en handhaving. Daarvoor is ter vervanging van de nota prioriteitsstelling uit 2011 de hiervoor besproken risicoanalyse opgesteld, aan de hand waarvan de prioriteiten voor 2023 zijn vastgesteld.

1.12 Financiële middelen

Naast de interne capaciteit en de capaciteit bij de RUD Drenthe is voor toezicht en handhaving een budget beschikbaar van € 20.300,-. Dit budget kan worden gebruikt als dekking voor onvoorziene uitgaven. Het gaat dan bijvoorbeeld om kosten voor bodemonderzoeken, aanschaf materialen en externe adviezen. Bij de boa's wordt het budget vooral ingezet voor de aanschaf van uitrusting en apparatuur.

2 Werkwijze en uitvoering

In onderstaand hoofdstuk vindt u een beschrijving van de wettelijke grondslag, de uitgangspunten en werkwijze bij de uitvoering van het toezicht op regelgeving en de handhaving hierop bij overtredingen voor 2023.

2.1 Reikwijdte

Handhaving is geen doel op zich, maar een middel om naleving van wetten en regels te bewerkstelligen. De gemeente draagt de verantwoordelijkheid voor vele wettelijke taken. Dit VTH-Uitvoeringsprogramma beperkt zich tot taakvelden die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. De belangrijkste wettelijke kaders hiervoor zijn de Wabo, de Woningwet, de Wet ruimtelijke ordening, de Wet Milieubeheer, de Alcoholwet, de Algemene Plaatselijke Verordening en de hieraan gekoppelde (lokale) uitvoeringsbesluiten en regelingen.

2.2 Uitgangspunten

De gemeente heeft een beginselplicht tot handhaving. Hierbij wordt gestreefd naar een goede verhouding tussen doel en middel. Inzet wordt gemotiveerd op basis van proportionaliteit en effectiviteit. In de praktijk wordt die balans gevonden in de wisselwerking tussen gemeentebegroting en VTH-Uitvoeringsprogramma. De voor handhaving beschikbare middelen liggen vast in de door de raad vastgestelde begroting. In het VTH-Uitvoeringsprogramma worden deze middelen vertaald in personele capaciteit. Die capaciteit wordt toegekend aan verschillende taakvelden. In de praktijk is het verschuiven van capaciteit van het ene naar het andere taakveld niet eenvoudig. Dat betekent dat een wens of noodzaak tot vergroting van de handhavings-capaciteit op een bepaald taakveld vrijwel altijd vertaald moet worden in een aanpassing van de gemeentebegroting. Daarmee heeft de raad dus ook een belangrijke taak op het gebied van het VTH-uitvoeringsprogramma.

Op basis van het huidige, nog geldende handhavingsbeleid kiest het college ervoor:

1. Handhavingsverzoeken altijd in behandeling te nemen en af te wikkelen;
2. Te werken aan de hand van de Prioriteitstelling 2023;
3. Het bouwtoezicht op verleende WABO-vergunningen tot een bouwsom van € 100.000, in afwijking van het toezichtprotocol, steekproefsgewijs en op hoofdlijnen uit te voeren.

Ad 2.

In 2021 zijn aan de hand van de risicoanalyse de gemeentelijke prioriteiten in beeld gebracht. Mede Aan de hand van de voor 2023 vast te stellen prioriteiten wordt invulling gegeven aan het handhavingsbeleid.

Ad 3.

Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen blijft dit uitgangspunt gelden.

2.3 Preventie

De bekendheid van en bewustwording over de regels moet worden vergroot, zodat inwoners, verenigingen en bedrijven (als vanzelf) hun gedrag hierop afstemmen. Zo worden onveilige en ongewenste situaties voorkomen. Om dit te bereiken formuleren moet er sprake zijn van actueel en duidelijke regels en beleid.

Wat betreft vergunningen en ontheffingen wordt voorafgaand en tijdens het aanvraagtraject actief het gesprek aangegaan om aan te geven welke regels van toepassing zijn. Vooraf worden nut en noodzaak van voorschriften die aan de vergunning worden verbonden besproken door de betreffende teams. Hiermee wordt expliciet gemaakt wat kan en wat niet kan. Door tevoren helderheid te geven over de voorschriften en voorwaarden is het achteraf makkelijker om te toetsen of de regels wel of niet worden nageleefd. Het houden van toezicht op de naleving van de regels wordt daarmee transparanter en effectiever.

2.4 Handhavingsdomeinen

Hieronder de beknopte informatie over de handhavingsdomeinen: bouw en wonen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid (gebruik), milieutoezicht (inrichting gebonden en niet inrichting gebonden), bodemtoezicht/grondstromen, bijzondere wetten, openbare ruimte en integraal veiligheidsbeleid.

a. Bouwen & Wonen (*bouwtoezicht*)

Toezicht/Handhaving bouwen & wonen, richt zich op naleving van het bouwbesluit, bouwverordening, het welstandsbeleid. Dit is sterk gekoppeld aan de door de gemeente verleende omgevingsvergunningen. Het toezicht concentreert zich voornamelijk op de fase tijdens de bouw. Daarnaast is er ad hoc toezicht op bijvoorbeeld de bestaande woningvoorraad, aandacht voor het beschermd stadsgezicht en het reclamebeleid. Dit kan gaan over illegale bouw, achterstallig onderhoud etc. Ook wordt binnen dit domeintoezicht gehouden op het illegaal slopen/verwijdering van asbest zonder sloopmelding.

b. Ruimtelijke Ordening

Toezicht/Handhaving op naleving van bestemmingsplannen is deels gekoppeld aan omgevingsvergunningen voor bouwen en afwijken bestemmingsplan. Toezicht op illegale bouw (bouwen in strijd met het bestemmingsplan) of strijdig gebruik (gebruik in strijd met het bestemmingsplan) vindt niet structureel plaats maar op basis van excessen en op basis van meldingen van derden.

c. Brandveiligheid/Gebruik

Voorschriften betreffende brandveiligheid zijn opgenomen in het bouwbesluit. Er wordt binnen dit domein gecontroleerd op de brandveiligheid van gebouwen zoals kinderdagverblijven, scholen, verpleegtehuizen/zorginstellingen, pensions, kamerbewoning en horeca. Er wordt dan gekeken naar het gebruik van het pand, de bouwkundige en installatietechnische aspecten (*sprinklers, compartimentering e.d.*) op het gebied van brandveiligheid. Het gaat om locatiecontroles en advies van de VRD/Brandweer.

d. Inrichting gebonden milieutoezicht

Inrichting gebonden milieutoezicht richt zich op toezicht van Wet milieubeheer-plichtige bedrijven. Er wordt voornamelijk gecontroleerd op naleving van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, aanverwante regelgeving en/of de milieuvergunning. Aspecten waarop gecontroleerd wordt, zijn bijvoorbeeld opslag van gevaarlijke stoffen en kans op bodemverontreiniging.

Doelgroepen waar het milieutoezicht betrekking op heeft zijn autoherstelbedrijven, tankstations, jachthavens, gasdrukregel- en meetstations en landbouwinrichtingen. Er is een zelfstandige toezichtstaak op het gebied van geluid. Er wordt structureel toezicht gehouden op dit aspect bij horecagelegenheden en evenementen. Geluid is een belangrijke bron van overlast. Een deel van de handhavingscapaciteit wordt ingezet voor de afhandeling van geluidsklachten.

Daarnaast wordt er geparticipeerd bij landelijke of regionale projecten. Hierbij valt te denken aan energieprojecten en ketenhandhaving asbest. Het toezicht en advies daaromtrent wordt uitgevoerd door de RUD.

e. Niet inrichting gebonden milieutoezicht

Niet inrichting gebonden milieutoezicht betreft het milieutoezicht in het kader van de Wet Milieubeheer en de daarop gebaseerde gemeentelijke afvalstoffenverordening. De nadruk ligt hierbij op huishoudelijke afvalstoffen en dumping van grofvuil. Daarnaast vindt er ook milieutoezicht plaats in het buitengebied.

Dit toezicht wordt uitgeoefend door de RUD en de gemeentelijke boa's.

f. Bodemtoezicht en Grondstromen

Het Besluit bodemkwaliteit bevat regels voor de bescherming van de bodem. De uitvoering van het toezicht op het Besluit bodemkwaliteit omvat taken zoals toezicht en handhaving op toepassingen van grond en baggerspecie op of in de bodem, de opslag van grond, bagger en bouwstoffen, toepassingen van bouwstoffen o.a. menggranulaat, asfaltgranulaat, betonklinkers e.d. Het toezicht en advies daaromtrent wordt uitgevoerd door de RUD.

g. Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet.

Bij het verlenen van een omgevingsvergunning wordt getoetst aan deze wet. Het college kan ontheffing verlenen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Toezicht en advies wordt uitgevoerd door de provincie.

Waterwet: ten aanzien van indirecte lozingen (lozingen die via het rioolstelsel naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie gaan) is het college het bevoegd gezag in plaats van het dagelijks bestuur van het waterschap. Het toezicht van deze wetgeving ligt bij het waterschap.

Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. Zij zijn verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid is dan alleen nog verantwoordelijk voor de ontheffingsaanvragen en de gedragscodes.

h. Bijzondere wetten

Binnen het handhavingsdomein bijzondere wetten valt de handhaving van de Alcoholwet, de Wet op de Kansspelen en de Opiumwet. De belangrijkste doelgroepen zijn de reguliere horeca, de para commerciële instellingen (sportkantines, wijkcentra en dorpshuizen), evenementen, supermarkten, slijterijen, coffeeshops en prostitutiebedrijven.

De Alcoholwet regelt de bedrijfsmatige verstrekking van alcoholhoudende dranken. Het doel van de wet is het voorkomen van gezondheidsschade en verstoring van de openbare orde door alcoholgebruik.

De Wet op de Kansspelen reguleert de kansspelen. De uitvoering ligt deels op gemeentelijk niveau. Op grond van deze wet heeft de gemeenteraad aan de burgemeester de bevoegdheid gegeven om een vergunning te verlenen voor één speelautomatenhal. Daarnaast verleent de burgemeester aanwezigheidsvergunningen voor het hebben van een speelautomaat. Dit kan voor een horeca-inrichting zijn of een speelautomatenhal.

Artikel 13b van de Opiumwet is het juridische instrument om op te treden tegen illegale verkooppunten van verdovende middelen. Daartoe is beleid opgesteld door de burgemeester beleid opgesteld.

Ten aanzien van coffeeshops wordt een gedoogbeleid gevoerd. Daarbij gelden de landelijk vastgestelde AHOJGI-criteria:

A: geen affichering
H: geen harddrugs
O: geen overlast
J: geen aanwezigheid van/ verkoop aan jongeren
G: geen verkoop van grote hoeveelheden (meer dan 5 gram per transactie)
I: geen toegang en verkoop aan niet-ingezetenen

Prostitutieregelgeving staat in hoofdstuk 3 van de gemeentelijke APV. Doel daarvan is het voorkomen van verstoring van de openbare orde, het bestrijden van mensenhandel en het regelen van een gezonde en veilige werkomgeving. De burgemeester is bevoegd vergunning te verlenen voor een seksinrichting en het college is bevoegd vergunning te verlenen voor een escortbedrijf.

i. Openbare ruimte

Toezicht en handhaving Openbare ruimte richt zich op verbetering van het naleefgedrag met als resultaat schonere wijken, parken en buitengebied.

Het handhavingsdomein toezicht openbare ruimte bestaat uit de deelgebieden honden, parkeren, reclame, graffiti, gebruik openbare grond, groen/bomen, afval, ligplaatsen en ambulante handel.

Meppel kent gebieden voor betaald parkeren en vergunninghouders. In deze gebieden wordt doorlopen gesurveilleerd door gemeentelijke toezichthouders (intensiever in de binnenstad) met als doel de naleving van wet- en regelgeving te verbeteren en de betalingsbereidheid te verhogen. Het verwijderen van verkeerd gestalde fietsen, weesfietsen en fietswrakken valt ook onder het deelgebied parkeren.

j. Integraal Veiligheidsbeleid

De gemeenteraad stelt vierjaarlijks het integraal veiligheidsbeleid vast. De gemeente streeft in het veiligheidsbeleid naar een veilige en leefbare stad, waar bewoners zich veilig voelen en bereid zijn om actief de veiligheid te bevorderen. Toezicht en handhaving is een exclusieve overheidstaak, waarin wij met de politie samenwerken. De gemeente wil overlast en criminaliteit terugdringen, door direct in te grijpen en de oorzaken aan te pakken. Daarin spelen toezicht en handhaving een belangrijke rol. Het nieuwe IVP wordt in 2023 ter vaststelling aangeboden.

2.5 Handhavingprocedure

Hieronder wordt het handhavingproces beschreven zoals dat doorgaans wordt doorlopen nadat een overtreding is geconstateerd. Het gaat om het proces waarbij een bestuursrechtelijke sanctie wordt opgelegd. Deze processtappen zijn voor de toepassing van de last onder dwangsom en last onder bestuursdwang grotendeels identiek. In de praktijk wordt de last onder bestuursdwang minder vaak toegepast dan de last onder dwangsom. Aan het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang kan het intrekken van een vergunning voorafgaan.

Tegen handhavingbesluiten staat bezwaar- en beroepsmogelijkheden open.

Als tijdens de procedure de overtreder alsnog de overtreding ongedaan maakt dan wordt in principe de overtreder schriftelijk meegedeeld dat de handhavingprocedure wordt beëindigd.

1e controle

Er wordt een overtreding geconstateerd. Hiervan wordt een constateringsrapport gemaakt. De

	toezichthouder gaat in gesprek met de overtreder. Er wordt aangegeven dat een overtreding is geconstateerd en daarover wordt uitleg gegeven. De overtreder krijgt, indien mogelijk, de tijd om de overtreding ongedaan te maken. Duidelijk wordt gemaakt dat als de overtreding niet ongedaan wordt gemaakt dit kan leiden tot een sanctie (intrekking vergunning, dwangsom of bestuursdwang).
Vooraankondiging voor nemen besluit	De gemaakte afspraken worden schriftelijk door de gemeente bevestigd.
Zienswijzetermijn en beschikking last onder dwangsom/bestuursdwang	Als de overtreder een zienswijze indient wordt deze meegewogen bij het besluit om wel of niet de sanctie op te leggen. In een zienswijze kunnen argumenten naar voren worden gebracht op basis waarvan kan worden afgezien van handhaving. Als dit niet het geval is neemt de burgemeester of het college het besluit om een sanctie op te leggen. De overtreder ontvangt het besluit waarin de burgemeester of het college aangeeft welke overtreding moet worden beëindigd, wanneer deze overtreding beëindigd moet zijn en hoe hoog de dwangsom is die wordt opgelegd en wanneer de dwangsom van rechtswege wordt verbeurd als geen gehoor wordt gegeven aan de last. De hoogte van de dwangsom moet in redelijke verhouding staan tot de zwaarte van de vermeende geschonden belangen, maar ook voldoende prikkel zijn om de overtreding te beëindigen. De gemeente Meppel hanteert geen standaard leidraad aan de hand waarvan de hoogte van dwangsommen en de duur van begunstigingstermijnen wordt vastgesteld. Dat betekent dat in de handhavingsbesluiten maatwerk wordt geleverd wat betreft de hoogte van de dwangsom en de lengte van de begunstigingstermijn. Waarbij vanzelfsprekend moet worden aangesloten bij de rechtspraak op dit punt. Als de overtreder de overtreding niet beëindigd wordt de dwangsom verbeurd of kan de gemeente, in geval van een last onder bestuursdwang, zelf optreden. Alle kosten die verbonden zijn aan de bestuursdwang kunnen worden verhaald op de overtreder, mits de overtreder in het besluit is gewezen op het

	gegeven dat deze kosten verhaald zullen worden.
Overtreding is beëindigd	De overtreder krijgt een schriftelijke bevestiging dat geconstateerd is dat de overtreding is beëindigd.
Overtreding is niet beëindigd -> besluit	Wanneer de overtreding niet is beëindigd, krijgt de overtreder een brief dat een last onder dwangsom (of bestuursdwang) wordt opgelegd. De last wordt in dit besluit opgenomen, alsmede de hoogte van de dwangsom. Als onderdeel van de last wordt aangegeven binnen welke termijn de overtreding beëindigd moeten worden. De overtreder krijgt de gelegenheid binnen een termijn van zes weken een bezwaar in te dienen. Bij het opleggen van een last onder bestuursdwang (al dan niet acuut) kan deze termijn korter zijn. Ook de (eventuele) verzoeker om handhaving wordt hiervan op de hoogte gesteld.
Dwangsomcontrole	Na het verlopen van de begunstigingstermijn wordt gecontroleerd of voldaan is aan de opgelegde last en of de overtreding is beëindigd. Hiervan wordt een rapport gemaakt.
Overtreding is beëindigd	Als voldaan is aan de last eindigt het handhavingstraject. De overtreder krijgt een schriftelijke bevestiging dat geconstateerd is dat de overtreding is beëindigd. De dwangsom verbeurt niet en het traject komt ten einde. Indien het aannemelijk is dat de overtreding wederom plaats zal vinden, kan de overtreder een last onder dwangsom ter voorkoming van herhaling worden opgelegd.
Overtreding is niet beëindigd	Als niet voldaan is aan de last volgt een invorderingstraject en kan een nieuwe last onder dwangsom (met een hogere dwangsom) of een last onder bestuursdwang opgelegd worden om de overtreding alsnog te doen beëindigen.

In Bijlage 2 staat een overzicht van het sanctie-instrumentarium handhaving.

2.5.1. Handhavingsverzoeken

Een belangrijk onderdeel van het handhaven is het handhavingsverzoek. Inwoners en bedrijven kunnen de gemeente verzoeken om op overtredingen te handhaven.

Wanneer naar aanleiding van een handhavingsverzoek inzet nodig blijkt, kan de inzet ten koste gaan van de gerichte inzet op prioritaire onderwerpen. De gemeente Meppel heeft als doelstelling elk verzoek tot handhaving af te handelen. Daarin ligt ook een verplichting die uitvoerig in rechtspraak is uitgewerkt (de beginselplicht tot handhaving).

We streven naar een hoge klanttevredenheid, waarbij we ons moeten realiseren dat ook een overtreder zich 'klant' mag noemen. Dit bereiken we door snel contact op te nemen met de indiener van het verzoek tot handhaving en te bespreken wat het belang en doel van het verzoek tot handhaving is en wat er kan worden verwacht van de gemeente.

2.5.2 Onderzoek legalisatiemogelijkheden

Op de beginselplicht tot handhaving bestaand drie uitzonderingen. 'Concreet zicht op legalisatie' is daar één van. Bij handhaving dient derhalve te worden onderzocht of de overtreding met een vergunning of ontheffing te legaliseren valt. Dit wordt legalisatieonderzoek genoemd.

De (handhavings)procedure start met een constateringsbrief, waarin de overtreder de gelegenheid wordt gesteld om binnen een bepaalde, redelijke termijn op eigen initiatief een einde te maken aan de illegale situatie of, als dat mogelijk is, na het legalisatieonderzoek een vergunning aan te vragen voor de illegale activiteit. Dat kan het bouwen zonder vergunning zijn, of gebruik dat strijdig is met het bestemmingsplan.

2.6 Samenwerkende partijen

2.6.1 Algemeen

Bij toezicht en handhaving werkt de gemeente nauw samen met andere overheden en instanties. De gemeente is onder meer via een handhavingsarrangement en Landelijke Handhavingsstrategie verbonden met de politie en het Openbaar Ministerie. Ook de toenemende aandacht voor de ondermijning vergt die samenwerking. VRD en RUD Drenthe voeren taken uit voor gemeenten en provincie. In verband daarmee is er frequent contact met deze instanties. Via de RUD, maar ook rechtstreeks, en tevens via het Interbestuurlijk Toezicht zijn er ook relaties met de provincie. Verder komen gemeente en waterschap elkaar geregeld tegen bij toezicht en handhaving, bijvoorbeeld bij gevallen van water- en bodemvervuiling.

2.6.2 Politie en Openbaar Ministerie

Meppel heeft in 2021 met de politie een handhavingsarrangement gesloten. Dat document verschaft duidelijkheid over de taakverdeling tussen de gemeentelijke boa's en het basisteam Zuidwest-Drenthe van de politie. Het arrangement biedt het lokale politiebasisteam en de gemeente handvatten voor een goede regie, prioritering en samenwerkingsafspraken om te acteren op leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken in de gemeente Meppel. Het handhavingsarrangement sluit aan op het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

2.6.3 Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

De twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe werken samen in de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe), waarin alle milieutaken zijn ondergebracht zoals vergunningverlening, meldingen, toezicht, handhaving, bodemtaken en milieuspecialismen. Bij de totstandkoming van de RUD Drenthe is bestuurlijk per 1 januari 2016 gewerkt met de "Drentse Maat", met als belangrijkste doel:

"Een gemeenschappelijk gedragen niveau van taakuitvoering op alle vlakken, vooral vergunningen en toezicht en handhaving, geldend voor alle deelnemers. Wel met ruimte voor meerwerk voor een deelnemer die dat wil en daarvoor betaalt, maar zonder ruimte voor minder werkzaamheden dan op grond van de Drentse Maat is bepaald."

De gemeente Meppel is opdrachtgever voor de RUD en blijft verantwoordelijk voor het beleid dat de RUD moet volgen. De RUD legt via rapportages en een eigen jaarverslag verantwoording af over de behaalde resultaten.

2.6.4 Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Voor het onderdeel brandveiligheid van bouwtoezicht wordt advies ingewonnen bij de VRD, waar het toezicht op brandveilig gebruik van gebouwen is ondergebracht. Door de coronapandemie is het toezicht op de gebruiksmeldingen/-vergunningen stil komen te liggen. De brandweer adviseert en is geen bevoegd gezag; dat is de gemeente. De brandweer wordt ingezet voor toetsing en advisering van de brandveiligheidsrisico's met betrekking tot een aanvraag omgevingsvergunning en voor het beoordelen van (zorg)inrichtingen, al dan niet in combinatie met gemeentelijk toezicht.

2.6.5 Provincie

De provincie Drenthe heeft de wettelijke taak toezicht te houden op de uitvoering van medebewindstaken door de gemeenten in Drenthe. Dit is het Interbestuurlijk Toezicht, dat zich richt op een beperkt aantal toezichtdomeinen, namelijk:

- ruimtelijke ordening;
- omgevingsrecht;
- monumenten;
- huisvesting statushouders;
- archief;
- financiën.

De provincie heeft een wettelijke regierol met betrekking tot (milieu)handhaving. In het kader van de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen is een bestuursovereenkomst afgesloten over de wijze waarop het interbestuurlijke toezicht vorm krijgt. Het vastgestelde Handhavingsuitvoeringsprogramma moet jaarlijks aan de provincie worden gezonden.

Bij brief van 24 november 2020 heeft de provincie het college van burgemeester en wethouders van Meppel het volgende meegedeeld over het in 2019 uitgevoerde IBT: *"Onze conclusie is dat er op dit moment geen verdere stappen vanuit ons college nodig zijn, anders dan de reguliere sectorale interventie (waar nodig)."*

In het jaarverslag IBT over 2021 is het volgende opgenomen:

Verbeterpunt: betere monitoring van overtredingen en handavingsprocedures t.b.v. analyse en conclusies inzake naleefgedrag

Aandachtspunt: risico's niet geheel in beeld bij afwijkende VTH-uitvoeringsprogramma, VTH-doelrealisatie in samenwerking met RUD, capaciteit formatie BWT is krap (ondergrens)

Over 2021 signaleert de provincie onder meer het volgende.

'In 2021 stond een "rondje gemeenten" inzake Omgevingsrecht op de rol. Door de Coronamaatregelen zijn veel gesprekken niet doorgedaan. Enkele gesprekken zijn via Teams gevoerd. In deze gesprekken komen diverse actuele VTH-onderwerpen aan bod zoals:

- *Meer inzet bij milieucriminaliteit en bij ondermijning*
- *Problematiek bij recyclebedrijven, (bio)vergisting,*
- *Dumping van drugsafval in het buitengebied,*
- *Toepassing van de lokale handhavingsstrategie en toepassing van de kwaliteitsverordening.*

De verwachting is dat komend jaar het rondje gemeenten weer wordt opgepakt.

Actuele onderwerpen zoals:

- *Invoering van de Omgevingswet (gezondheidsaspect),*
- *Aanpak van de zeer zorgwekkende stoffen,*
- *Overlast houtstook in relatie met het schone lucht akkoord,*
- *Invoering Wet Kwaliteitsborging voor de bouw,*
- *Toepassen en resultaten risicogericht toezicht zullen aan de orde komen.*

Het IBT gaat ervan uit dat gemeenten een visie hebben/vormen over bovenstaande ontwikkelingen en dit vormgeven in de diverse kaders en uitvoeringsprogramma's.

Tenslotte zal de nodige aandacht worden gegeven aan de uitvoering van de diverse aanbevelingen van de adviescommissie VTH (Om de leefomgeving Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur).'

De provincie geeft een positief signaal over het versterken van de capaciteit WABO met 1 fte toezicht en 0,7 fte administratieve ondersteuning. En onderschrijven de noodzaak om deze toevoeging op de formatie te plegen om de gestelde doelen te kunnen realiseren.

2.6.6 Waterschap

Met het Waterschap Reest en Wieden wordt samengewerkt op het gebied van vooral waterkwantiteit en het beschermen van primaire en secundaire waterkeringen. Het waterschap verleent vergunningen op basis van de Waterwet. De verleende vergunningen worden gedeeld met de gemeente zodat deze kan zien of er nog samenloop is met door de gemeente af te geven vergunningen. Overigens kan het ook zo zijn dat de gemeente een omgevingsvergunning moet afgeven voor een werk nabij een waterkering waarbij advies van het waterschap nodig is. Naast de reguliere contacten met de medewerkers van het waterschap is er ieder jaar regulier overleg over actuele zaken.

2.6.7 Interne samenwerking

Bij toezicht en handhaving wordt binnen de gemeentelijke organisatie samengewerkt tussen verschillende organisatieonderdelen, waaronder tussen de medewerkers van vergunningverlening, van toezicht op de bouw/RO en Team Duurzaam/medewerkers reiniging. Natuurlijk wordt ook binnen het team Leefbaarheid en Wijkregie samengewerkt tussen de boa's Domein 1, ondermijning, evenementencoördinator en vergunningverleners.

3 Kader Vergunningverlening

3.1 Inleiding

Het team Ruimte Initiatief is verantwoordelijk voor de Wabo vergunningverlening. De vergunningaanvragen worden afgehandeld door de vergunningverleners met de hiervoor beschikbare digitale systeem/processen en toetsingsprotocollen.

3.1.1 Wabo producten

- Principeverzoeken/informatie aanvragen;
- Conceptaanvragen;
- Bouwen (regulier en uitgebreid);
- Afwijken bestemmingsplan (regulier en uitgebreid);
- Tijdelijke omgevingsvergunningen;
- Sloopvergunning;
- Aanlegvergunning;
- Kapvergunningen;
- Gebruiksvergunningen (advies van VRD);
- Gebruiksmeldingen (advies van VRD);
- Aanpassen monumenten.

Ook in behandeling door vergunningverlening bij Wabo vergunningen:

- Ingediende bezwaren;
- Ingesteld beroep;
- Hoger beroep/Raad van State;
- Voorlopige voorziening.

3.2 Doelstelling

3.2.1 Wettelijke kaders

De werkzaamheden rondom de Wabo-vergunningen vinden hun basis in met name Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Besluit omgevingsrecht, Woningwet, Bouwbesluit 2012, Bouwverordening, Wet ruimtelijke ordening, Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit milieubeheer, Bestemmingsplannen, Beheersverordening, Monumentenwet en de Algemene Plaatselijke Verordening.

3.2.2 Doel regelgeving

Het doel van de regelingen binnen de wettelijke kaders is onder andere:

- Veilige en bruikbare bouwwerken/gebouwen;
- Bouwwerken die geen gevaar opleveren voor de gezondheid;
- Een goede inrichting van de beschikbare ruimte;
- Veilige wijze van bouwen en slopen;
- Bescherming van (archeologische) monumenten;
- Bewaken van de kwaliteit van de leefomgeving;
- (Verkeers)veiligheid.

3.2.3 Gevolgen niet naleven regelgeving

Het gevolg van het niet naleven van de wettelijke voorschriften is, bijvoorbeeld, dat de veiligheid en gezondheid van gebruikers van het bouwwerk in gevaar kunnen komen.

Daarnaast kan de kwaliteit van de leefomgeving worden aangetast. Dit kan gevolgen hebben

voor derden, zoals gebruikers van belendende percelen. Hierbij kan gedacht worden aan overlast, gevaarstelling en, meer algemeen, de aantasting van het woon- en leefgenot.

3.2.4 Doelstellingen

De doelen van de wet- en regelgeving worden gewaarborgd doordat wij in ieder geval:

- Toetsen aan de relevante voorschriften van het Bouwbesluit (aannemelijkheidstoets);
- Daar waar sprake is van beslissingsvrijheid de betrokken belangen afwegen;
- Besluiten voorzien van een deugdelijke motivering.

3.3 Beschikbare capaciteit vergunningverlening in 2023

3.3.1 Vergunningverleners/Uitvoeringsregisseurs Ruimte Initiatieven

Naam	Functie	Fte
Uitvoeringsregisseur	Uitvoeringsregisseur fysiek domein	1
Uitvoeringsregisseur	Uitvoeringsregisseur fysiek domein	1
Medw. Vergunningen	Ondersteuning van fysiek domein	0,44
Medw. vergunningen	Ondersteuning fysiek domein + rapportages fysiek domein	0,80
Uitvoeringsregisseur	Uitvoeringsregisseur fysiek domein	0,55
Vergunningverlener	Toetsen omgevingsvergunningen	0,83
Regisseur fysiek domein	Regisseur fysiek domein	1

Vergunningverleners Leefbaarheid en Wijkregie

Naam	Functie	Fte
Vergunningverlener	Toetsen coördinatie evenementen	0,88
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen Alcoholwet, APV + evenementen vergunningen	0,83
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen drank en horecawet, APV, evenementen vergunningen + omgevingsvergunningen	0,70
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen Alcoholwet, APV + evenementen vergunningen vacant	0,66

3.4 Tabel: Vergunningen → Prognose aantal aanvragen in 2023

3.4.1 Omgevingsvergunningen/meldingen/overige vergunningen/ontheffingen

Soort aanvraag	Type omschrijving	Aantal
Melding initieel	Melding Initieel	2
Melding	Sloophmelding	220
Melding	Gebruiksmelding	5
Melding	Melding gesloten bodemenergiesysteem	3

Soort aanvraag	Type omschrijving	Aantal
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning aanvragen advies	10
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Intake	50
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Regulier	235
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Uitgebreid	4
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Vooroverleg	100

Soort aanvraag	Type omschrijving	Aantal
Vergunning	Evenementenvergunning	120*
Vergunning	Aanwezigheidsvergunning	15
	Informatie publiekszaken	55
Ontheffing	Artikel 35 Alcoholwet	15
Vergunning	Horecavergunning	12
Vergunning	Alcoholwet	10
Vergunning	Illegale bouw (legalisatie)	15
Ontheffing	Collecte	30*
Ontheffing	Standplaats	38
Ontheffing	Winkeltijden	4
Melding	Milieumelding	82

Mogelijk maken corona-maatregelen dat er geen of minder evenementen plaatsvinden, dan wel met maatregelen. Datzelfde geldt voor activiteiten als collectes.

3.5 Wabo producten – beschrijving per onderdeel

3.5.1 Bouwen bouwwerk

De vergunningaanvraag wordt getoetst aan de criteria die zijn opgenomen in de Wabo. Voor het onderdeel brandveiligheid wordt advies ingewonnen bij de Veiligheidsregio Drenthe. Er wordt gewerkt met een toetsingsprotocol waarin de wijze van diepgang in toetsing per categorie bouwwerk is vastgelegd. Dit is met name van belang voor de toets aan het Bouwbesluit 2012.

3.5.2 Brandveilig gebruik

Zowel de vergunning als de melding vallen binnen dit onderdeel. Voor de vergunning en melding wordt advies ingewonnen bij de Veiligheidsregio Drenthe. De gebruiksvoorschriften uit het Bouwbesluit 2012 worden integraal getoetst bij dit onderdeel.

3.5.3 Oprichten van een inrichting

Zowel de vergunning voor het oprichten of veranderen van een milieu-inrichting als de melding vallen binnen dit onderdeel. Voor de vergunning en melding wordt advies ingewonnen bij de RUD. De vergunning of melding wordt getoetst aan de voorschriften uit het Activiteitenbesluit.

3.5.4 Afwijken bestemmingsplan

Het proces bestaat uit de toets van een aanvraag aan het bestemmingsplan en het beoordelen van de binnen- en buitenplanse afwijkingsmogelijkheden.

3.5.5 Wijzigen monument

De gemeente heeft een wettelijke taak voor wat betreft het toezicht op de sloop/verbouw en restauratie van monumenten.¹ Regels voor monumenten zijn opgesteld om de bijzondere waarde die deze gebouwen representeren te beschermen. Als deze regels niet worden nageleefd, gaat deze waarde voorgoed verloren.

3.5.6 Informatievragen

¹ De gemeente Meppel kent 51 provinciale monumenten, 86 rijksmonumenten en 42 gemeentelijke monumenten.

Het aantal informatieaanvragen is afgelopen jaren gestegen. Veelal wordt dit product afgehandeld bij het loket.² Door een goede voorlichting vooraf wordt verderop in de procedure veel tijd bespaard.

² 'Pre corona' was er een bouwen en wonen loket. Nu worden vragen vooral door de eerste lijn (KCC) opgepakt.

4 Kader bouwen en wonen (Toezicht & Handhaving)

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de doelen en geeft de huidige werkwijze weer hoe om wordt gegaan met aanvragen voor vergunningen, ontheffing en met meldingen.

De primaire taken binnen het kader Bouwen & Wonen zijn toezicht op naleving van de verleende omgevingsvergunningen, toezicht op de naleving van gebruiksbepalingen uit bestemmingsplannen en toezicht ter voorkoming van én opsporing van illegale activiteiten.

De primaire aandachtspunten bij het toezicht liggen in dezelfde lijn als de controlepunten bij het proces om te komen tot vergunningverlening. Dat zijn:

- Constructieve veiligheid en brandveiligheid van (toekomstige) gebruiker;
- Constructieve veiligheid en brandveiligheid van (de omgeving van) het bouwwerk;
- Volledig toezicht op openbaar toegankelijke bouwwerken;
- Constructieve veiligheid bij bestaande openbare gebouwen;
- Gezondheid (toekomstige) gebruikers.

4.2 Werkwijze

Aanvragen voor vergunningen en ontheffingen en sloopmeldingen worden administratief gecontroleerd aan de hand van de door de aanvrager ingediende gegevens. Daarmee vindt een preventieve toets plaats. Dit betreft met name de bouwconstructie.

Als na beoordeling van de vergunningverlener een brandveiligheidstoets is vereist worden deze uitbesteed aan de Veiligheidsregio Drenthe (VRD).

Na de vergunningverlening of het versturen van een ontvangstbevestiging (*sloopmelding*) met betrekking tot bouw- of sloopwerkzaamheden is een startmelding vereist en achteraf een gereed melding. Er kan niet ingeschreven worden als de woning nog niet gereed is gemeld. Aan de hand van dergelijke meldingen wordt ter plaatse een bouwcontrole uitgevoerd (*sloop en asbestverwijdering controle wordt uitgevoerd door toezichthouder RUD Drenthe*). Ook oefent de toezichthouder bouwen en wonen een oog-en-oor-functie uit met betrekking tot overige wet- en regelgeving. Dat laatste leidt tot gesprekken om zaken te verbeteren tot handavingszaken.

4.2.1 Bouw categorieën 1, 2 en 3 (gebaseerd op het landelijk toezichtprotocol)

Categorie 1. Lichtste categorie (< € 100.000 aan bouwkosten)

In de lichtste categorie (<100.000 euro aan bouwkosten) vallen omgevingsvergunningen voor o.a. tuinhuisjes, erkers, dakkapellen en aan- en uitbouwen. De lichtste categorie wordt steekproefsgewijs gecontroleerd, maar de constructieve onderdelen (o.a. fundering) bij de lichtste categorie worden wel gecontroleerd. In de praktijk blijkt dat vergunninghouders niet altijd de aanvang van werkzaamheden melden waardoor een funderingscontrole niet altijd mogelijk is. We attenderen aannemers actief op het vroegtijdig melden. Zij het binnen de vergunning, zij het in gesprek.

Categorie 2. Middelzware categorie (> € 100.000 tot < € 1.000.000 aan bouwkosten)

Nieuwbouwwoningen, forse verbouwingen, (*kleinschalige*) industriegebouwen, bedrijfsgebouwen in de agrarische sector, kleine schoolgebouwen en kinderdagverblijven zijn ondergebracht in de middelste categorie (>100.000 tot <1.000.000 aan bouwkosten). De praktijk leert dat hier gemiddeld 6 a 7 keer wordt gecontroleerd. De controles betreffen onder andere toezicht op heiwerkzaamheden, het aanbrengen van wapening van de fundering en vloeren en overige constructieve controles. Opleveringen/eindcontroles waarbij tevens gecontroleerd wordt op de brandveiligheid (*i.s.m. de VRD/ Brandweer*).

Categorie 3. Zwaarste categorie (> € 1.000.000 aan bouwkosten)

Relatief gezien wordt het meeste bouwtoezicht uitgeoefend op grote, complexe bouwwerken waarin veel personen kunnen verblijven en die een publiek aantrekkende werking hebben evenals zeer grootschalige bedrijfsgebouwen met zware brandveiligheidsmaatregelen en/of een zware milieucategorie.

Ook seriematige woningbouwprojecten vallen in deze categorie. Dit betreft de zogenaamde zwaarste categorie bouwwerken (>1.000.000 aan bouwkosten). Uitgangspunt is dat de hoofdconstructie volledig wordt gecontroleerd evenals de brandveiligheid en de afbouw. Het aspect veiligheid staat voorop. Het aantal controles is meestal hoger dan 10.

4.2.2 Toezicht overig

Naast het reguliere bouwtoezicht komt het ook voor dat er toezichtstaken zijn die niet specifiek onder het reguliere bouwtoezicht vallen. Hiervoor dienen wel de nodige uren beschikbaar te zijn. In het programma is hiermee rekening gehouden en zijn uren opgenomen. Deze toezichttaak valt onder de algemene post 'gebied en regulier toezicht' (100 uur).

4.2.3 Veiligheidsregio Drenthe/Brandweer

Het toezicht en (gedeeltelijke) handhaving van de brandveiligheid is uitbesteed aan de Veiligheidsregio Drenthe (VRD). Als bij controle blijkt dat een bepaalde voorziening ontbreekt, zal de brandweer in eerste instantie zelf de gebruiker van het gebouw daarop wijzen en nacontroles uitvoeren. De praktijk is dat een formeel bestuursrechtelijk handhavingstraject dan niet nodig is. Mocht dat wel het geval zijn dan is het college van burgemeester en wethouders het bevoegde gezag.

Daarnaast zorgt de brandweer voor advisering bij bouwplannen, evenementen en andere brandveiligheidsvraagstukken. De brandweer werkt gedeeltelijk op basis van het budget dat de gemeente Meppel voor het uitvoeren van deze taken aan de Veiligheidsregio ter beschikking stelt.

4.3 Inzet toezicht

De inzet van toezichthouders en handhavers op de verschillende onderdelen van het fysieke domein vindt op de volgende wijze plaats.

4.3.1 Inzet toezicht: Sloopmeldingen

Voor het toezicht op sloopmeldingen (slopen/asbestverwijdering) zijn de primaire aandachtspunten een veilige en gezonde wijze van (asbest)slopen voor de directe omgeving en voor gebruikers, het beperken overlast voor de omgeving, toetsen indieningsvereisten Bouwbesluit 2012 voor sloopmeldingen, toezicht en archiveren van asbestvrijverklaringen en stortbonnen.

Toezicht taken van RUD Drenthe bij sloopmeldingen (asbestverwijderingen)

De slooplocatie-controles van asbestverwijderingen (gedeeltelijk) en het toetsen van asbestinventarisatierapporten is uitbesteed aan de RUD Drenthe.³ Als bij controle blijkt dat de asbestverwijdering niet volgens de ingediende sloopmelding verloopt, zal de RUD Drenthe in eerste instantie zelf de asbestverwijderaar daarop wijzen en nacontroles uitvoeren. Als dat niet de gewenste resultaat oplevert is het college van burgemeester en wethouders het

³ RUD Drenthe doet alleen sloopmeldingen met asbestverwijderingen.

bevoegde gezag om bestuursrechtelijk te handhaven. De RUD Drenthe werkt op basis van een bepaald budget op basis van kentallen uit de Drentse Maat.

Toezicht taken van bouwen en wonen bij sloopmeldingen (asbestverwijderingen)

Slooplocatie controles bij (totaal) sloop en grote asbestverwijderingen (Isala ziekenhuis)
Locatie controles bij particuliere asbestverwijderingen (steekproefsgewijs)
Handhaving bij illegale asbestverwijderingen en sloop
Beoordelen van ingediende sloopmeldingen (toetsen indieningsvereisten Bouwbesluit 2012)
Beoordelen van ingediende asbestinventarisatierapporten (gedeeltelijk)
Beoordelen van ingediende sloopveiligheidsplannen
Beoordelen van ingediende V&G plannen
Ontvangstbevestigingen sturen naar particulieren + bedrijven (gedeeltelijk)
Asbestvrijverklaringen en stortbonnen uit asbestvolgsysteem halen voor de sloopmeldingen
Vraagbaak voor sloopmeldingen, asbestverwijderingen, asbestcalamiteiten en asbestbrand

4.3.2 Inzet toezicht: Inrichtingseisen Alcoholwet

Bouwen en wonen houdt zich bezig met toezicht op de inrichtingseisen van de Alcoholwet. Als er een gelegenheid wordt gerealiseerd waar (sterke)drank wordt geschonken, zowel commercieel als para-commercieel, wordt erdoor bouwen en wonen een controle uitgevoerd of het desbetreffende bedrijf voldoet aan de vergunningsvoorwaarden en de inrichtingseisen die vanuit het Rijk zijn bepaald.

De controle wordt uitgevoerd nadat vergunningverlening alle (benodigde) stukken heeft binnengekregen ter beoordeling. Vergunningverlening legt dan het dossier bij de toezichthouders neer en wacht met verlening tot de goedkeuring. In geval van wijziging van een inrichting ligt de verantwoordelijkheid bij de ondernemer/vergunninghouder om dit te melden en een nieuwe of gewijzigde 'Alcoholwet-vergunning' aan te vragen.

4.3.3 Daarnaast vindt inzet toezicht plaats op:

- Bouw- en gebruiksvoorschriften uit bestemmingsplannen;
- Wetgeving ter voorkoming van illegale bouw, (asbest)sloop en gebruik/bewoning.

4.4 Beschikbare capaciteit in 2023

De beschikbare capaciteit in 2023: 3 fte (4311 uur) blijft achter bij de - op grond van het Toezichtprotocol van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (VBWTN) - benodigde capaciteit volgens de landelijke norm: 5.667 uur.

Daarnaast komt nog ter ondersteuning 1 fte administratieve kracht voor 1 jaar wat meer ruimte geeft voor meer taak gericht werken voor de toezichthouders bouw.

In de praktijk wordt het werk dan ook afgestemd op de beschikbare capaciteit aan toezichthouders bouwen/wonen (aantal fte's).

Met de hieronder beschreven werkwijze bij en de keuzes die daarin gemaakt zijn (risicoanalyse/prioriteiten), is de ondergrens van wat acceptabel is, bereikt. Net als in 2022 geldt dat minder capaciteit onverantwoord is, we (blijven) zitten op het minimum. Daarbij komt dat in de medewerkers zich verder voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor de bouw

Tabel: Bouwen & Wonen → Toezicht / Handhaving 2023 (Wabo taken)

1	2	3	4 (7 x 8)	5 (6 x 8)	6	7	8	9
Product	Gebouwfunctie	Categorieën (o.b.v. o.a. bouwkosten)	Beschikbare uren	Vereiste inzet ogv normering	Verwacht aantal vergunningen/sloophmeldingen	Aantal te controleren bouwwerken	Norm (uren)	Vorm van toezicht
Bouwtoezicht conform toezichtprotocol		Per dossier 0,5 uur administratief verwerkt	121					
	Wonen	I = < € 100.000,-	90	1980	220	10	9	Steekproefsgewijs + Eindcontroles (visueel) gereed
	Publiek		9	90	10	1	9	Bouw
	Bedrijf		18	135	15	2	9	
	Wonen	II = > € 100.000,-	1215	1215	45	45	27	Toezichtprotocol, m.u.v. seriebouw
	Publiek	< € 1.000.000,-	135	135	5	5		
	Bedrijf		405	405	15	15		
	Wonen	III = > € 1.000.000,-	690	690	10	10		Toezichtprotocol, m.u.v. seriebouw
	Publiek	* appartement gebouw Vledder	138	138	2	2	69	
	Bedrijf	* 75 appartementen knopperslaan en omgeving	69	69	1	1		
Grote lopende en startende projecten 2023		Zie volledig overzicht 4.7 Overzicht gereed, lopende en startend in 2023						
Bestuurlijke projecten	Illegale bewoning Illegale bebouwing (Bunskamp)		610	610				
Implantatie omgevingswet en WKB			192	192		12	16	week
Gebied/regulier toezicht			150	100		75	2	
Sloophmeldingen/Toezicht			110	110	220		0.5	

Handhavingstoezicht		225	225		90	2.5	
Meldingen & Klachten		135	135		270	0.5	
Opleidingen		120	120				
Totaal:	J. Sleurink (1 fte)	Functie vacant (1 fte)	C. Schipstra (1 fte)	4.311	6349		3 fte x 1.437
* Voorbeelden bouwprojecten							(Totaal: 4.311 uur)

4.5 Wat gaan we doen in 2023?

4.5.1 Beschikbare capaciteit in 2023

Toezichthouders bouwen en wonen + Constructeur/Klantencontacten BO

Functie	Functieomschrijving	Fte
Toezichthouder bouwen & wonen	Toezicht en handhaving fysiek domein + <i>Vooroverleggen grote projecten Cat. 3 (> € 1.000.000,-)</i>	1
Toezichthouder bouwen & wonen	Toezicht en handhaving fysiek domein + <i>Sloopmeldingen (asbestverwijdering + totaal sloop)</i>	1
Toezichthouder bouwen & wonen	Toezicht en handhaving fysiek domein + <i>Alcoholwet (inrichtingseisen)</i>	1

- 3 Toezichthouders bouwen & wonen in 2023 → 3 fte

Voor gemeente Meppel is in 2023 → 3 fte formatieplaats beschikbaar voor toezicht bouwen en wonen. Op basis van een productieve omvang van 1.437 uren per 1 fte, levert dit een beschikbare capaciteit van 4.311 uur (3 fte) in 2023.

Daarnaast is er een juridisch medewerker (1 fte). De juridisch medewerker pakt alle juridische zaken op binnen het Team Leefbaarheid & Wijkregie, waarbij een deel van zijn werk (zo'n 60%) zich richt op toezicht en handhaving.

4.5.2 Vereiste inzet op basis van Kadernota, risicoanalyse en nota Prioriteitstelling

Gebaseerd op de reikwijdte van de Kadernota, de risicoanalyse en de voor dit jaar vastgestelde prioriteiten, is er een minimale behoefte voor toezicht en de handhaving in 2023 van 4.916 uren (3,19 fte) aan inzet. Naast het bouwtoezicht in de realisatiefase, worden binnen deze discipline ook andere toezicht taken bouwen en wonen uitgevoerd.

Dit is capaciteit los van de noodzaak van verdere voorbereiding in 2023 op de komst van de Omgevingswet en de daarmee samenhangende Wet Kwaliteitsborging.

4.5.3 Afstemming tussen gevraagde inzet en de beschikbare capaciteit

De gevraagde norm inzet stijgt uit boven de beschikbare capaciteit in 2023 (6.349 uren versus 4.311 uren). Dat betekent dat een nadere afweging, moet plaatsvinden van "Wat doen we wel?" en "Wat doen we niet?". Op basis van ervaringen stemt het college in met de werkwijze die passend is bij het bouwaanbod en omvang binnen de gemeente Meppel.

4.5.4 Prioritering binnen het Toezichtprotocol

De systematiek en methodiek van het Toezichtprotocol is in de Kadernota vastgesteld. Deze kadernota is in 2011 vastgesteld. Zoals hiervoor aangegeven wordt op dit moment gewerkt aan een nieuw kader voor toezicht en handhaving. Dat zal in 2023 aan het college worden voorgelegd.

Met de Kadernota is vastgesteld dat het toezicht op het bouwen plaatsvindt aan de hand van het door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de Vereniging Bouw- & Woningtoezicht Nederland ontwikkelde en goedgekeurde Toezichtprotocol. Het toezichtprotocol geeft het noodzakelijke niveau van toezicht weer en wordt door de Inspectie Leefomgeving en Transport ook als zodanig gehanteerd. Met de vaststelling van het gebruik van het Toezichtprotocol wordt beoogd dat het Toezichtprotocol en de bijbehorende werkwijze in zijn

volle omvang wordt uitgevoerd.

Op basis van het Toezichtprotocol wordt onderscheid gemaakt tussen risicovolle en minder risicovolle bouwwerken of bouwfasen. De volgende criteria gelden om een bouwwerk als risicovol aan te merken:

- Er is sprake van een complexe (brand) technische constructie (bijvoorbeeld met parkeerkelder of parkeerdek);
- Het bouwwerk is openbaar toegankelijk en biedt toegang voor veel mensen (meer dan 50, bijvoorbeeld winkel/café/zwembad);
- Het gaat om een ruimte waarin grote of kwetsbare groepen mensen kunnen verblijven (bijvoorbeeld kinderopvangcentra, zorgcentra, evenementengebouwen).

Op grond van deze criteria stelt het college van de gemeente Meppel vast als volgt te handelen:

- Categorie I wonen:
 - In afwijking van het Toezichtprotocol alleen steekproefsgewijze controles op hoofdlijnen tijdens de realisatiefase en
 - Verder alleen een (administratieve) eindcontrole. Tijdens de eindcontrole wordt gekeken of de uiterlijke gebouwenmerken overeenkomen met de vergunning.
- Categorie I bedrijf en publiek toegankelijk: controleren conform Toezichtprotocol.
- Categorie II en III: controle volgens Toezichtprotocol.
- Steekproefsgewijze controle in categorie Overige.
- Steekproefsgewijze controle op "oude" vergunningen.
- Toezicht op verzoek: het kan voorkomen dat een vergunninghouder in een niet risicovolle categorie een verzoek op toezicht doet of een vraag of melding aanleiding geeft tot toezicht: hier wordt te allen tijde gehoor aan gegeven.

Zoals hiervoor aangegeven wordt in 2023 een nieuw Handhavingsbeleidsplan opgesteld en vastgesteld. Daarin worden de nieuwe kaders geschetst voor de wijze waarop het toezicht plaatsvindt. In dat Handhavingsbeleidsplan wordt rekening gehouden met de wijze waarop onder de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging toezicht en handhaving plaatsvindt en de wijze waarop de gemeente Meppel daar invulling aan geeft.

4.5.5 Illegale bouw en gebruik, strijd met planologisch kader

Zowel in het stedelijk, het buitengebied en op de industrieterreinen wordt toegezien op de naleving van de bepalingen uit het bestemmingsplan of ander planologisch kader door toezicht op illegale bouw en gebruik.

Ook vragen, meldingen van burgers en bedrijven over vergunningsvrije activiteiten bouw, gebruik en overige zaken worden meegenomen in de taken vanwege de directe relatie met het al dan niet legaal zijn van deze bouw of gebruik activiteiten. Hier heeft toezicht en handhaving ook een adviserende functie richting burgers en bedrijven.

Daarnaast speelt ook de Wet BAG (basisadministratie adressen en gebouwen) een rol bij het inzichtelijk krijgen van al dan niet vergunningsvrije bebouwing. Vanwege deze wet, maar ook de BGT (grootschalige topografie) dient het gemeentelijke gebouwenbestand actueel te zijn.

4.5.6 Klachten, meldingen en calamiteiten

Alle meldingen worden in behandeling genomen en geregistreerd. Alle melders zijn in kennis

gesteld van de afloop van de behandeling van hun melding of klacht.

Deze bestaan naast klachten/meldingen van bewoners/bedrijven ook uit meldingen van collega's over mogelijke illegale situaties. Daarnaast kunnen zich calamiteiten voordoen waarbij de aanwezigheid van een toezichthouder gewenst is. Bijvoorbeeld bij een brand, waar sprake is van instortingsgevaar (constructieve veiligheid) of mogelijk asbest vrijkomt.

De klager wordt geïnformeerd over de voortgang en afhandeling van de klacht/melding (indien gewenst). Gestreefd wordt om de klager/melder binnen één werkdag na het indienen van de klacht/melding terug te bellen of te mailen. In de praktijk blijkt dat door het direct behandelen van een klacht de dienstverlening naar een hoger niveau wordt getild.

4.6 Inzet middelen toezicht omgevingsvergunningen

In 2021 was de benodigde capaciteit bouwtoezicht (Toezichtprotocol) omgevingsvergunningen iets afgenomen ten opzichte van 2020. Verklaring hiervoor is de afronding van de nieuwbouw van het ziekenhuis en de coronacrisis. Door de coronacrisis waren er minder nieuwe middelgrote bouwprojecten. Wel was te zien dat er bij particulieren meer verbouwd werd en wordt en er daardoor meer kleinere bouwprojecten zijn.

Voor 2023 geldt met name dat de invoering van de Omgevingswet en Wkb van invloed zal zijn op met name het moment van indiening van vergunningaanvragen.

4.7 Overzicht bouwprojecten lopend en startend in 2023

	Doorlopende bouwprojecten in 2023		Status project
1	Het Vledder	16 appartementen	In uitvoering
2	Weideblick	80 woningen	In uitvoering
3	Weidelint	25 woningen	In uitvoering
4	Zuideinde	Verbouw HBS pand naar 29	In uitvoering
5	Het Vledder Doornbosstraat	75 appartementen	In uitvoering
6	Het Vledder	10 woningen	In uitvoering
7	Zuideinde 28	30 appartementen	In uitvoering
8	Blankenstein	bedrijfspanen	In uitvoering

	Bouwprojecten die starten in 2023		Status project
1	Galgenkampsweg	bouw 30 woningen	In ontwikkeling
2	Nieuwveense Landen	school	In ontwikkeling
3	Weideblick	120 woningen (60 vergund)	In ontwikkeling
4	Raadhuislaan /Wheeme	bouw 16 woningen	In ontwikkeling
5	Zuideinde 51	11 appartementen	In ontwikkeling
6	Randweg oude Its locatie	50 appartementen	In ontwikkeling

7	Urzo locatie	appartementen	In ontwikkeling
---	--------------	---------------	-----------------

Naast de functie van het VTH-uitvoeringsprogramma waarbij op programmabasis wordt vastgesteld wat in het kader van Toezicht Bouwen & Wonen wordt uitgevoerd, geeft het VTH-uitvoeringsprogramma ook inzicht in Toezicht dat niet plaatsvindt.

- **Vergunningsvrij bouwen:**

"Vergunningsvrij is niet regelvrij", duidt aan dat toezicht denkbaar is in de categorie vergunningsvrije bouwactiviteiten. Deze activiteiten mogen weliswaar zonder vergunning verricht worden, het bouwwerk moet aan dezelfde technische regels te voldoen dan een vergunning-plichtig bouwwerk (*Bouwbesluit 2012*). Zonder actief toezicht hierop is de staat van vergunningsvrije bouw niet inzichtelijk. Ook vinden geen start- of gereed meldingen plaats. De Basisregistraties van de gemeente Meppel krijgen vanuit Toezicht geen informatie over deze activiteiten. Wel wordt naar aanleiding van klachten/vragen van burgers, of, een constatering van een toezichthouder controle uitgevoerd of het daadwerkelijk een vergunningsvrij bouwwerk betreft. Dat is niet altijd eenvoudig vast te stellen.

- **Kap- en aanlegvergunningen:**

Als onderdeel van de omgevingsvergunning is hiervoor geen capaciteit berekend aan het bouwtoezicht. Het toezicht hierop is onderdeel van de teams Ruimte & Initiatief en Ruimte & Verzorgen. De juridische ondersteuning komt van het team Advies, toezicht door de boa's Domein 1 in samenwerking met de toezichthouders uit het team Leefbaarheid en Wijkregie. Toezicht vindt plaats aan de hand van meldingen. Vanuit team leefbaarheid & wijkregie ondersteunt een medewerker (0,2 FTE) bij het vergunningentraject.

5 Kader openbare ruimte

De gemeente Meppel heeft een grote verantwoordelijkheid in het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte. Regelgeving die tot doel heeft om de leefbaarheid in stand te houden, verloedering, verrommeling en kleine ergernissen tegen te gaan, is het toezicht- en handhavingsdomein van de gemeente. De Algemene plaatselijke verordening, Verordening Fysieke Leefomgeving, Alcoholwet, parkeerhandhaving en bevoegdheden op grond van artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering zijn daarvoor belangrijke kaders.

Handhaving van de openbare orde en veiligheid is het domein van de politie. Doordat de politie zich meer en meer terugtrekt uit de openbare ruimte en zich vooral richt op de bestrijding van criminaliteit, komt de gemeente noodgedwongen als toezichthouder, handhaver en opsporingsinstantie steeds meer in beeld. Het aantal taken van de boa's neemt daardoor toe en daarmee de vraag om een professionele daadkrachtige gemeentelijke handhavingsorganisatie.

De beperkte menskracht en middelen maken dat we prioriteiten moeten stellen. Onderwerpen met de grootste risico's krijgen de hoogste prioriteit en onderwerpen met weinig of geen risico krijgen een lage prioriteit.

Veel taken op het terrein van toezicht en handhaving in de openbare ruimte van de gemeente worden uitgevoerd door de buitengewoon opsporingsambtenaren, de boa's, die bij de gemeente in dienst zijn.

Landelijk wordt onderscheid gemaakt tussen boa's in zes verschillende domeinen. De boa's van Meppel vallen onder domein 1: openbare ruimte.

Dit domein beslaat alle gemeentelijke verordeningen en keuren met betrekking tot de openbare ruimte en daarnaast (onderdelen van) ruim dertig wetten, waaronder de Wegenverkeerswet, RVV, Winkeltijdenwet, Wet op de kansspelen, Zondagswet, Visserijwet, het Vuurwerkbesluit en de Alcoholwet.

De boa's hebben als hoofdtaken:

- surveillance;
- afhandelen van meldingen;
- communicatie;
- wijkgericht werken;
- samenwerken met de politie;
- samenwerking met andere gemeenten;
- thema- en actiegericht werken.

Surveillance is de belangrijkste boa-taak. Door te surveilleren zijn de boa's zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar. Tijdens de surveillance wordt themagericht of integraal gewerkt. Bij het eerste wordt een bepaald onderwerp aan toezicht onderworpen, zoals hondenpoep of parkeren; bij het tweede worden alle aspecten van het handhavingsbeleid "meegenomen".

Een tweede, belangrijke taak van de boa's is het afhandelen van ingekomen meldingen, bijvoorbeeld over standplaatsen, evenementen, aanhangwagens, caravans et cetera. Meldingen van inwoners worden altijd met voorrang in behandeling genomen. In principe worden die direct opgepakt, wordt er contact opgenomen met de melder en worden afspraken gemaakt over de verdere aanpak.

De boa's communiceren met burgers, politie, bedrijven, collega's, melders, maar ook met andere instanties. Soms als controlemiddel, vaak als advies en dikwijls preventief.

In elke van de vijf wijkteams van de gemeente is een boa aanwezig. Deze wijkboa is het

vaste aanspreekpunt voor de andere deelnemers aan de wijkteams, zoals de wijkagent, Woonconcept/Actium, Stichting Welzijn en het Wijkplatform. De wijkboa is verantwoordelijk voor alle meldingen in zijn wijk en daarmee het eerste aanspreekpunt voor bewoners en bedrijven in de wijk.

De boa's werken samen met de politie, met name op het terrein van evenementen, Alcoholwet en jeugd. De samenwerking is praktisch en operationeel. Informatie wordt soms gedeeld en besproken. De boa's nemen maandelijks deel aan het wijk- en jeugdagenten-overleg van de politie. Ook worden er gezamenlijk acties uitgevoerd, bijvoorbeeld met betrekking tot inrijverboden en horeca.

Meppel heeft met de gemeente Westerveld een convenant gesloten, op basis waarvan de gemeentelijke boa's elkaar helpen in geval van ziekte, verlof, calamiteiten en piekmomenten. Een vergelijkbaar convenant is eind 2020 gesloten met alle Drentse gemeenten, waardoor het nu mogelijk is om alle boa's, indien nodig, in heel Drenthe in te zetten.

Soms worden specifieke onderwerpen actiegericht aangepakt, zoals de overlast van verkeerd gestalde fietsen in het stationsgebied. Periodiek worden er opruimacties gehouden. Ook onderwerpen als caravans/aanhangers, reclame en fietsen in de Hoofdstraat krijgen soms speciale aandacht, evenals nieuwe situaties, zoals de herbestemming van de Groenmarkt.

5.1 Inzet boa's

Het werk van de boa bestaat uit het houden van toezicht en opsporen van strafbare feiten. Bij een overtreding kan een sanctie worden opgelegd. Vaak blijft het echter bij een waarschuwing of een goed gesprek. Doel is integraal toezicht zeven dagen per week, inclusief twee avonden (eenmaal doordeweeks en op vrijdagavond). Met de huidige capaciteit is dat echter niet haalbaar. In de praktijk wordt zes dagen per week gewerkt, inclusief drie avonden (donderdag/vrijdag/zaterdag) en in de nacht van zaterdag op zondag. Dat is de ook de inzet van de boa's die is voorzien in 2023.

Opsporing is niet integraal maar doelgericht en op zoek gaan naar overtreders van één of enkele specifieke regels. Als een overtreding wordt geconstateerd, wordt meestal een sanctie opgelegd. Opsporingsacties hebben een projectmatige aanpak.

De huidige boa-capaciteit bedraagt voor 2023 (netto) circa 9.000 uur/6 fte. Hiervan is 1200 uur gereserveerd voor markt- en parkeerbeheer.

De beschikbare uren worden voor 2023 ingezet op de gestelde prioriteiten zoals benoemd het uitoefenen van alcoholcontroles. Dit mede op basis van de opgedane ervaringen, lokale kennis en landelijke ontwikkelingen. Naast bovenstaande taken houden de boa's toezicht op gevaarlijke honden (APV), controleren ze de twee coffeeshops, verlenen ondersteuning bij de sluiting van drugspanden, houden toezicht op en handhaven ten aanzien van de drie prostitutiebedrijven, en verlenen assistentie aan de politie.

De (strafrechtelijke) boa's zijn door de gemeente ook aangewezen als (bestuursrechtelijke) toezichthouders, in de zin van artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht.

Geweldsbevoegdheid

Met ingang van 27 januari 2022 beschikken de boa's over extra politiebevoegdheden. Dit zijn het gebruiken van geweld, identiteitsfouillering, veiligheidsfouillering, vervoersfouillering en gebruik van handboeien. Verder zijn er afspraken gemaakt met de politie welke zijn vastgelegd in een handhavingsarrangement. Hierin is afgesproken dat de boa's de zaken zoveel als mogelijk zelf afhandelen. Dit betekent bijvoorbeeld ook het vervoeren van een verdachte naar het politiebureau en voorgeleiden aan de hulpofficier van justitie (HOvJ).

Prioriteiten voor handhaving vanuit oogpunt Openbare orde en veiligheid:

- Inzet bij (dreigende) calamiteiten en adhoc situaties die een risico voor de OOV-vormen (bijv. (niet) aangekondigde demonstratie, vermoedens van vooraf afgesproken vechtpartijen). E.e.a. in nauwe samenwerking/afstemming met politie.
- Inzet op naleving opgelegde bestuurlijke maatregelen en op afgegeven waarschuwingen (bijv. sluiting drugspanen, agressieve honden, wet aanpak woonoverlast, gebiedsverboden).
- Inzet op naleving vergunningen (bijv. sluitingstijden horeca, geluidsoverlast, uitstallingen die calamiteitenroute blokkeren, geluidsoverlast horeca).
- Inzet tijdens de jaarwisseling (o.a. carbidschieten, vreugdevuren).
- Inzet op leefbaarheid in de wijken.
- Inzet op overlast gevende groepen (hangjongeren).
- Op achterhand bij evenementen ondersteunen (immers de organisatoren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor een goed verloop van het evenement en daar hoort ook aan- en afvoer van publiek bij. Dit kan aan de voorkant (vergunningverlening) goed geborgd worden).
- (Hopelijk niet meer aan de orde: inzet op naleving Corona-maatregelen)

6 Kader Ondernijning

6.1 Inleiding

Landelijk, regionaal en plaatselijk kampt de samenleving steeds meer met de negatieve gevolgen van "ondernijning", dat wordt omschreven als: 'De onderwereld/de georganiseerde misdaad maakt voor illegale activiteiten gebruik van de legale diensten van de bovenwereld/de legale wereld, waaronder overheden en bedrijven. Bijvoorbeeld bij distributie, financiële handelingen, vergunningen en huisvesting.' In Nederland wordt op grote schaal cannabis en synthetische drugs geproduceerd en geëxporteerd. Daarnaast zijn we op drugsgebied al tientallen jaren een belangrijk handelsland. Met deze productie, export en handel worden miljarden aan zwart geld verdiend. Deels vindt dit geld zijn weg naar de legale bovenwereld en zorgt het ervoor dat criminelen zich kunnen nestelen in de haarvaten van onze samenleving. De handel gaat gepaard met geweld, intimidatie en toenemende verwevenheid met de normale, legale, economie.^[1] Overheden, waaronder gemeenten, zetten zich in om de georganiseerde en ondernijnende criminaliteit (samen) zoveel mogelijk barrières op te werpen. Met deze aanpak wordt voorkomen dat de georganiseerde criminaliteit door overheden wordt gefaciliteerd en dat er vermenging ontstaat tussen de georganiseerde criminaliteit en de overheid en het legale bedrijfsleven.

In 2019 heeft het RIEC Noord-Nederland een integraal ondernijningsbeeld voor Zuidwest Drenthe opgeleverd. Hieruit volgde dat georganiseerde en/of ondernijnende criminaliteit zich onmiskenbaar in Zuidwest-Drenthe voordoet, waaronder witwassen, georganiseerde hennepcultuur en mensenhandel en -smokkel. De gemeente Meppel heeft vervolgens in 2020 door Albers adviseert! de bestuurlijke weerbaarheid laten onderzoeken. Naar aanleiding van dit advies is in 2021-2022 het ondernijningsteam binnen de gemeente Meppel gevormd. De aanpak van ondernijning is door de gemeente Meppel structureel geprioriteerd en zal komende jaren verder vorm worden gegeven.

Zoals ook in de inleiding staat geldt voor ondernijning dat de gevolgen van ondernijning voorkomen in de gehele fysieke leefomgeving. Ondernijning doet zich mogelijk voor in alle domeinen en dit kan ertoe leiden dat de reeds toegekende risicoscore, indien er sprake is van ondernijning binnen de gemeente Meppel, de hoogste bestuurlijke prioritering krijgt toegewezen.

De gemeentelijke boa's zullen de komende jaren vaker in aanraking komen met vormen van ondernijning. Ze lopen meer gevaar en moeten goed geïnformeerd zijn over bij ondernijning betrokken personen, locaties en situaties. Daartoe zullen de boa's getraind worden in het herkennen van vormen van ondernijning en betrokken worden bij politiebriefings.

Aandacht voor ondernijning sluit aan op het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2020-2023, dat de burgemeesters van de gemeenten en de hoofdofficier van justitie in Noord-Nederland hebben vastgesteld, waarin de (Georganiseerde) Ondernijnende Criminaliteit wordt genoemd als een van de drie speerpunten.

6.2 Samenwerking met de politie

De huisvesting van de politie in het stadhuis laat zien dat de overheid krachten kan bundelen. Dit met als doel een voor iedereen veilige samenleving, door versterking van de bestuurlijke weerbaarheid en de aanpak van ondernijnende activiteiten. Voor een effectieve aanpak van ondernijning is het nodig dat de gemeente en politie de samenwerking in casuïstiek en projecten intensiveren. De politie zal ook aansluiten bij een lokale ondernijningstafel.

^[1] Zie de brief van de minister van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer van 26 april 2022 in dossiernummer 3977507.

6.3 Hoe te realiseren?

In 2022 is het privacyprotocol met procesbeschrijving tot stand gekomen. Door dit protocol wordt de informatiepositie van de gemeente verbeterd, zullen signalen van ondermijning gestructureerd worden opgepakt en is duidelijk hoe en wanneer gegevens binnengemeentelijk kunnen worden gedeeld. Signalen kunnen uiteindelijk leiden tot toezicht- en handhavingstrajecten vanuit verschillende onderdelen van de gemeente Meppel. Hierbij valt te denken aan handhaving op grond van de APV, geldende bestemmingsplannen, milieuwetgeving, Alcoholwet en Opiumwet. Hierbij kunnen toezichthouders en handhavers vanuit verschillende onderdelen van de organisaties betrokken worden.

Daarbij wordt ingezet op het vergroten van bewustwording (intern en extern) en het verbeteren van de informatiepositie van de gemeente. Daarnaast zal het ondermijningsteam (preventieve) controles opzetten voor kwetsbare branches/gebieden en het Bibob-instrumentarium inzetten voor kwetsbare vergunningen, subsidies, transacties en aanbestedingen.

Voor 2023 wordt verder op deze zaken ingezet:

- Het bewustzijn van bestuur, teams en publiekgericht op integriteit en ondermijning.
- Er worden projecten opgezet gericht op arbeidsmigranten, controles op industrieterreinen, potentiële jonge aanwas en zorgaanbieders waarbij controles worden uitgevoerd.
- Het cluster ondermijning is zichtbaar zowel binnen de organisatie als buiten de organisatie om in te kunnen spelen op ondermijning in Meppel. Er wordt actief ingezet op deze zichtbaarheid.
- Aan de hand van vastgesteld privacy protocol worden interventies uitgevoerd samen met collega's en partners.

6.4 Bibob

De gemeente Meppel doet zaken met diverse burgers en ondernemingen door bijvoorbeeld vergunningen en subsidies te verlenen, aanbestedingen te doen en vastgoed over te dragen. De Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (Wet Bibob) is een instrument om te beoordelen of de partijen waar de gemeente vergunningen en subsidies aan verleent, dan wel overheidsopdrachten aan gunt of vastgoedtransacties mee aangaat, integer zijn. Zo wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en wordt bovendien de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermd.

De Wet Bibob geeft de gemeente de mogelijkheid om onderzoek te doen naar de persoon of onderneming die een vergunning of subsidie aanvraagt, aan wie een overheidsopdracht wordt gegund of aan wie vastgoed wordt overgedragen. Een Bibob-onderzoek start met het eigen onderzoek door de gemeente. Als daarna nog twijfel is over de integriteit van de betrokkene, kan de gemeente adviesaanvragen bij het Landelijk Bureau Bibob (LBB). Het onderzoek ziet zowel op de betrokkene zelf als de zakelijk samenwerkingsverbanden van betrokkene.

De Wet Bibob is tot dusver alleen toegepast op Alcoholwetvergunningen en exploitatievergunningen voor horeca, prostitutie, coffeeshops en speelautomaten. Vanaf 2023 zal de toepassing van de Wet Bibob worden uitgebreid naar andere teams. De Wet Bibob wordt, afhankelijk van aanwezige risicofactoren, ook toegepast op omgevingsvergunningen, subsidies, vastgoedtransacties, aanbestedingen en zorgaanbieders. In november 2021 heeft het college de "Beleidsregel Wet Bibob gemeente Meppel 2021" vastgesteld. In die beleidsregel is opgesomd wat risicofactoren zijn. Op 1 oktober 2022 is de tweede tranche van de Wet Bibob in werking getreden. De uitbreidingen en aanvulling die hier in zijn opgenomen worden verwerkt in onze lokale Bibobbeleidsregels.

Omdat de Wet Bibob breder wordt ingezet, is ook meer capaciteit nodig. Binnen de relevante teams (Leefbaarheid & Wijkregie, Ruimte Initiatief, Economie & Regio, Sociaal Domein en

Financiën & Belastingen) zal in ieder geval één Bibob-ambassadeur worden aangesteld. Deze ambassadeurs worden in 2023 getraind om het eigen Bibob-onderzoek uit te kunnen voeren. Het Bibob-coördinatorschap wordt in 2023 overgedragen van OOV naar team ondermijning.

7 Kader Milieu

7.1 Inleiding

De milieutaken hebben tot doel een veilige en gezonde leefomgeving te bevorderen voor een zo prettig mogelijk woon-, werk- en leefklimaat in de gemeente Meppel.

De Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Drenthe voert voor de provincie en de Drentse gemeenten de milieutaken uit. De RUD Drenthe is een gemeenschappelijke regeling. Als opdrachtgever van de RUD geeft de gemeente Meppel aan de RUD aan welke taken en in welke omvang deze taken in 2023 moeten worden uitgevoerd. Het gaat in grote lijnen om de volgende taken:

- Vergunningverlening en meldingen;
- Klachten, toezicht en handhaving;
- Bodemtaken;
- Advisering ten aanzien van geluid, lucht, omgevingsveiligheid, juridisch;
- Asbest;
- Overige milieu specialistische taken.

De gemeente houdt een signaleringsfunctie en blijft nauw afstemmen en samenwerken met de RUD bij de uitvoering van de hierboven genoemde taken. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor het lokale milieubeleid.

Indien nodig vindt afstemming plaats tussen de accounthouder RUD, welke rol is belegd bij het team Duurzaam, en de intern procesbetrokkenen en de procesbetrokkenen bij de RUD. De accounthouder RUD, die ook de rol van opdrachtgever vervult, heeft elk trimester overleg met de relatiemanager van de RUD en het aanspreekpunt voor de gemeente bij de RUD. De accounthouders van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling RUD voeren maandelijks overleg. Daarnaast nemen we als opdrachtgever deel aan de opdrachtgevers overleggen. In 2023 wordt door de accounthouder in ieder geval een bijdrage geleverd aan de binnen de GR opererende kerngroep evaluatie GR RUD en de werkgroep rapportages.

7.2 Toezicht

Milieutoezicht is te verdelen in vier producten:

- Controle van milieu-inrichtingen;
- Toezicht op bodembescherming;
- Toezicht op asbestsaneringen;
- Energietoezicht.

7.2.1 Toezicht milieu-inrichtingen

De controle van milieu-inrichtingen waarvoor de gemeenten bevoegd gezag zijn voert de RUD risicogericht uit. Dit om de toezichtcapaciteit daar in te zetten waar dat het meest nodig is gelet op risico-inschatting en milieurendement. De risicomatrix (milieueffect, bestuurlijke impact, ondermijning en naleving) worden gebruikt om prioriteiten te stellen en het toezichtprogramma op te stellen. De score van naleving beoordeelt de RUD, op basis van data, jaarlijks. Zonder goede data geen bruikbare informatie voor de risicomatrix, daarom wordt actief gestuurd op goede datakwaliteit (o.a. een actueel milieulocatie en bodemlocatiebestand en registratie overtredingen via digitale checklists).

Op basis van de score wordt voor de controle van milieu-inrichtingen jaarlijks bepaald welke (sub)branches prioriteit krijgen. Voor 2023 heeft dat tot de volgende prioritering geleid op basis van de hoofdbranches Afval en industrie, MKB en gebouwen & Agrarisch:

Prio 1:

- 1) (co-) Vergisters Afval en Industrie

Prio 2:

- 1) Afvalverwerkingsbedrijven; Afval en industrie
- 2) Autosloperijen / groothandel in afval & schroot); Afval en Industrie
- 3) Zandwinlocaties; Afval en industrie
- 4) Grondstoffabrieken; Afval en industrie
- 5) Laboratoria; MKB en Gebouwen
- 6) Remises, Taxi-, toering- en goederenwegvervoerbedrijven; MKB en gebouwen
- 7) Recreatiecentra (sauna's, musea, etc.) MKB en gebouwen
- 8) Groothandel in machine's, werktuigen, hout- en bouwmaterialen MKB en gebouwen

Prio 3:

- 1) Voorbereiden tot recycling/composteerders; Afval en Industrie
- 2) Groothandel in vloeibare en gasvormige brandstoffen; Afval en industrie
- 3) Papier en kartonfabrieken; Afval en industrie
- 4) Mengvoederfabrieken, vervaardiging voor huisdieren; Afval en industrie
- 5) Gemeentewerven/ABS; Afval en industrie
- 6) Fokken en houden van rundvee; Agrarisch
- 7) Fokken en houden van varkens; Agrarisch
- 8) Groothandel in chemische producten en minerale olieproducten; MKB en gebouwen
- 9) Crematoria, begraafplaatsen, uitvaartcentra; MKB en gebouwen
- 10) Levensmiddelenfabricage; Afval en Industrie
- 11) Distributiecentra, pak- en koelhuizen; MKB en gebouwen
- 12) Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven, autospuitinrichtingen e.d. MKB en gebouwen

Bij geconstateerde overtredingen wordt de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) gevolgd. Dit betekent dat het gedrag van de overtreder samen met de zwaarte van de overtreding bepaalt op welke wijze handhavingsinstrumenten worden ingezet.

7.2.2 Toezicht bodembescherming

Voor bodemtoezicht geldt dat wordt ingezet op de meest belangrijke en risicovolle bodemactiviteiten. Hierbij moet in ieder geval gedacht worden aan grote grondverzetprojecten, bodemsaneringen en meldingen op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Het toezicht gebiedsgericht milieu wordt ingezet om illegale grondstromen en activiteiten in of op de bodem op te sporen.

7.2.3 Toezicht asbestsaneringen

Vanwege milieurisico's en urgentie is voor het risicogerichte asbesttoezicht een groeimodel afgesproken om het op een aanvaardbaar niveau te brengen. Hierbij gaat het om het behandelen van meldingen en uitvoeren van toezicht en handhaving.

7.2.4 Energietoezicht

Ook voor energietoezicht wordt gewerkt met een groeimodel om dit op een adequaat niveau te brengen. Energietoezicht is wettelijk verplicht en belangrijk voor de energietransitie.

Kantoorgebouwen moeten per 1 januari 2023 minimaal energielabel C hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. Deze verplichting staat in het Bouwbesluit 2012. De HEMA-gemeenten zijn in april 2022 in gesprek gegaan over een aanpak voor de Label C-verplichting voor kantoren. In eerste instantie was daarbij de insteek dat de RUD het toezicht en handhaving zou oppakken. Dit bleek i.v.m. capaciteitsgebrek aldaar alsnog niet mogelijk.

Mogelijk dat er voor het jaar 2024 binnen de RUD wel mogelijkheden ontstaan om invulling te geven aan deze taak. De aanpak voor 2023 voor toezicht en handhaving is als volgt:

- 1) Q1 2023: Overzicht maken van kantoorgebouwen die nog niet aan de energielabel C verplichting voldoen. Via labelCkantoren@rvo.nl is een overzicht op te vragen van de kantoorgebouwen die nog niet voldoen. Dit overzicht wordt door RVO per kwartaal geüpdatet. Onderscheid maken in kantoorgebouwen die geen energielabel hebben en kantoorgebouwen die een te hoog energielabel hebben (D, E, F of G). Vastgesteld moet worden of deze verplichting ook daadwerkelijk op deze kantoorgebouwen van toepassing is.
- 2) Q1 2023: Aanschrijving uit met het verzoek een geldig energielabel C of een plan van aanpak om het energielabel te verkrijgen aan te reiken.
- 3) Q1 2023: Ontwikkelen informatievoorziening.
- 4) Q2 2023: Actualiseren overzicht van kantoorgebouwen.
- 5) Q3 2023: Actualiseren overzicht van kantoorgebouwen en opstellen aanpak voor 2024 (voorstel vanuit HEMA-gemeenten in overleg met RUD).

7.2.5 Toezicht eigen inrichtingen

De RUD voert namens de gemeente Meppel de milieu toezichthoudende en vergunningverlenende taken uit. Bij het houden van toezicht wordt er door de RUD geen onderscheid gemaakt tussen een eigen inrichting of een niet eigen inrichting. Wanneer er bij een eigen inrichting overtredingen worden geconstateerd, wordt de gemeente Meppel aangeschreven om deze op te heffen. Ons doel is om de geconstateerde overtreden binnen de hersteltermijn te beëindigen.

7.3 Advisering/milieu specialistische taken

Naast de formele taken rondom vergunningverlening, handhaving en toezicht op het gebied van de milieutaken is de RUD Drenthe ook een belangrijke adviseur voor de gemeente. Dat gaat van advies geven over of toetsen van de milieuaspecten in bestemmingsplannen tot advisering bij complexe gebiedsontwikkeling. Gezien de toegenomen dynamiek in bouw en ontwikkeling is deze taak gegroeid ten opzichte van de start van de RUD Drenthe. Hier zijn uren voor opgenomen in het jaarprogramma. Het gaat voornamelijk om door de gemeente gevraagd advies.

Meppel			01-01-2023	31-12-2023	prioriteit	vraag- gestuurd	Prognose aantallen
Drentse maat	Totaal		6.438	6.753			
	Bodem	Totaal	256	268			
		121 Meldingen Besluit bodemkwaliteit	60	63	1	ja	32
		122 Melding calamiteit bodem	0	0	1	ja	0
		123 Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen - tanksaneringen	22	23	1	ja	5
		124 Toezicht Besluit bodemkwaliteit	49	51	2	nee	10
		125 Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	8	8	1	ja	2
		126 Toezicht gebiedsgericht milieu	117	123	2	nee	61
	Toezi	Totaal	4.349	4.561			
		116 RGT	2.915	3.058	2	nee	
		120 Klachten	571	599	1	ja	54
		127 Beoordelen eMUV's	51	53	2	nee	
		128 Ketentoezicht	215	226	2	nee	
		400 Asbest	595	625	1	ja	
	Vergunningen	Totaal	1.834	1.923			
		101 Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	36	38	1	ja	0
		102 Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	36	37	1	ja	0
		103 Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	52	55	1	ja	2
		104 Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	101	106	1	ja	2
		105 Omgevingsvergunning Milieu - OBM	4	4	1	ja	0
		106 Omgevingsvergunning Milieu - Actualiseren	5	5	2	nee	0
		107 Maatwerkvoorschrift Milieu	42	44	1	ja	2
		108 Vooroverleg milieu	455	478	1	ja	53
		109 Besluit Gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit	0	0	1	ja	0
		110 Intrekken van een vergunning	0	0	1	ja	0
		111 Meldingen milieu	859	902	1	ja	82
		112 Melding niet inrichting gebonden	110	115	1	ja	115
		113 Ontheffing verboden	0	0	1	ja	0
		114 Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	133	140	1	ja	140
		115 Advisering Rijksprocedures	0	0	1	ja	
niet Drentse maat	Totaal		2.135	2.240			
		Totaal	2.135	2.240			
		1001 Toezicht ontbranding vuurwerk	0	0	1	ja	
		1101 Toezicht TUG	0	0	2	nee	
		1250 Archief Werkzaamheden (oude benaming ,Extra werk BG)	64	67	3	nee	
		200 Bodem	571	599	1 en 2	deels	
		300 Geluid, lucht en externe veiligheid	352	369	1	ja	
		500 Juridische ondersteuning	123	129	1	ja	
		600 Milieuspecialistische taken	1.025	1.075	1	ja	
		801 Vergunning ontbranden/melden vuurwerk	0	0	1	ja	
		901 Ontheffing TUG	0	0	1	ja	
	Totaal		1.133	1.189			
		Totaal	1.133	1.189			
		10000 Administratieve Ondersteuning	932	977	1 en 2	deels	
		17000 Energie	201	211	1 en 2	deels	
	Totaal		9.707	10.181			

8 Monitoring en evaluatie

In het VTH-uitvoeringsprogramma geven we aan dat monitoring en evaluatie onderdeel uitmaken van de beleidscyclus zoals deze is vastgelegd in het Big 8-model. De procescriteria geven een verdere invulling aan de onderwerpen waarop monitoring en evaluatie dienen plaats te vinden. Inzicht in deze gegevens is nodig om te zien in welke mate en op welke wijze de gestelde doelen worden bereikt.

8.1 Monitoring van het VTH-uitvoeringsprogramma

Gedurende de uitvoering van het VTH-uitvoeringsprogramma vindt monitoring plaats van de onderwerpen die hierin zijn geregeld. Het monitoren hiervan is bijvoorbeeld belangrijk om lopende het jaar te kunnen sturen op de planning, om te controleren of gehandeld wordt conform de vastgestelde (*beleids*)kaders en om gegevens te verzamelen ten behoeve van de evaluatie. Dit vindt onder meer plaats in de werkoverleggen.

Verzamelde gegevens worden ook gebruikt als input voor het VTH-uitvoeringsprogramma en kunnen aanleiding zijn om het beleid op onderdelen aan te passen. Monitoring vindt ook plaats op de doelstellingen uit het beleid.

8.2 Evaluatie van het VTH-uitvoeringsprogramma

Uitvoering van het beleidsplan wordt elk jaar uitgewerkt in een VTH-uitvoeringsprogramma. Het HUP bevat een realistische raming van de VTH-activiteiten die dat jaar zullen worden uitgevoerd. Het programma is leidend voor de uitvoering van deze taken. Daarbij dient uiteraard rekening gehouden te worden met de organisatorische en financiële mogelijkheden en de bestuurlijke ambitie.

Na afloop van elk kalenderjaar wordt een evaluatie van het VTH-uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit is het VTH-jaarverslag. In deze evaluatie wordt een overzicht gegeven van de doelstellingen uit het VTH-uitvoeringsprogramma afgezet tegen de resultaten van het betreffende jaar (*output*). Op een gedetailleerde wijze wordt inzicht gegeven in de prestaties op het gebied van toezicht en handhaving.

Hierbij gaat het onder andere om aantallen, kwaliteit, complexiteit, tijdigheid, bezoeksfrequenties, geconstateerde overtredingen en naleefgedrag. Ook worden de beraamde en de daadwerkelijk bestede uren weergegeven. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft, de prioriteiten, beleidsdoelstellingen, strategieën aangepast in het VTH-uitvoeringsprogramma voor het daaropvolgende jaar.

Bijlages

1. Risicomatrix en prioritering

Domein	Problemen / Overtredingssoorten	Effecten						Subtotaal effecten	Kans	Risico	Prioriteit
		School 1-5									
		Veiligheid	Duurzaamheid	Gezondheid	Leefbaarheid	Financieel economisch	Omgevingssensitiviteit		School 1-5	Effect x Kans	
BOUWEN											
nieuwbouw/verbouw	Handelen zonder of in strijd met een omgevingsvergunning activiteit bouw:										
	kamerverhuur	4	2	4	3	2	3	3,000	4	12,000	
	utiliteitsbouw	4	3	3	3	2	3	3,000	3	9,000	
	logiesgebouw, restaurant, café, bedrijf, kantoor, winkel	4	2	4	2	2	3	2,833	3	8,500	
	maatschappelijke gebouwen, kinderdagverblijven, scholen, zorg, sport	4	2	4	2	2	4	3,000	2	6,000	
	woongebouwen, appartementen,	4	2	4	3	2	3	3,000	2	6,000	
	woningen (grondgebonden, bijvoorbeeld eengezinswoningen)	4	2	3	2	1	0	2,000	2	4,000	
	inrichtingsvereisten horeca (o.a. ventilatie, geluid etc)	4	2	4	1	1	3	2,500	1	2,500	
	bouwwerken geen gebouw zijnde	3	2	2	1	1	2	1,833	1	1,833	
	kleine bouwwerken, dakkapellen, tuinhuisjes	1	1	1	1	1	1	1,000	2	2,000	
bestaande bouw	illegaal huisvesting van studenten en arbeidsmigranten	4	1	4	2	2	4	2,833	4	11,333	
	illegale bewoning bedrijfspanden	4	1	4	2	2	4	2,833	2	5,667	
	In gebruik hebben van een gebouw in strijd met constructieve eisen Bouwbesluit 2012	3	1	3	2	1	1	1,833	2	3,667	
	Gebruik gemeentegrond zonder toestemming	2	1	2	2	1	2	2,000	1	2,000	
SLOPEN											
	Handelen zonder of in strijd met:										
	sloopmelding:										
	met asbest (28 dagen)	3	2	4	2	1	3	2,500	2	5,000	
	met asbest voor particulieren (5 dagen)	3	2	4	2	1	3	2,500	2	5,000	
	zonder asbest (28 dagen)	3	1	3	2	1	1	1,833	2	3,667	
	sloopvergunning (in relatie tot monumenten)	3	2	2	2	1	3	2,167	2	4,333	
BRANDVEILIGHEID											
	Handelen zonder of in strijd met omgevingsvergunning brandveilig gebruik en meldingen:										
	Woonfunctie										
	Groepszorgwoning (bewoning in groepsverband met zorg)	4	3	4	3	2	4	3,333	3	10,000	
	Kamerverhuur > 4 personen	4	2	4	2	2	4	3,000	3	9,000	
	Verzorgingshuis	4	2	4	3	2	4	3,167	3	9,500	
	Woonfunctie in woongebouw (flat)	4	2	3	2	2	3	2,667	2	5,333	
	Zelfstandige woning	2	1	2	2	1	1	1,500	2	3,000	
	Bijeenkomstfunctie										
	Kinderdagverblijf > 10 kinderen	4	2	3	2	2	4	2,833	3	8,500	
	Kinderdagverblijf < 10 kinderen	4	2	3	2	2	4	2,833	3	8,500	

	Café	4	2	3	2	2	4	2,833	3	8,500	
	Discotheek, bioscoop	4	2	3	2	2	3	2,667	2	5,333	
	Restaurant, cafetaria, kantine, eetzaal, partycentra	4	2	2	2	2	4	2,667	2	5,333	
	Peuterspeelzaal	4	2	3	2	3	4	3,000	2	6,000	
	Museum (o.a. molen en drukkerij), bibliotheek	3	3	2	2	2	2	2,333	2	4,667	
	Buurthuis, wijkcentrum, gebedshuis	3	2	2	2	2	3	2,333	2	4,667	
	Industriefunctie										
	Opslag gevaarlijke stoffen	4	4	4	4	3	4	3,833	3	11,500	
	Fabriek > 100 personen	3	4	3	2	4	4	3,333	3	10,000	
	Fabriek 50-100 personen	3	4	3	2	4	4	3,333	2	6,667	
	Stallen	3	2	2	1	4	3	2,500	2	5,000	
	Opslagloods, tuinbouwkas, magazijn	3	2	2	2	3	2	2,333	2	4,667	
	Werkplaats	3	1	2	2	3	2	2,167	2	4,333	
	Kantoorfunctie										
	Kantoren 0-50 personen	3	2	3	2	3	1	2,333	1	2,333	
	Kantoren 100-250 personen	3	2	3	2	3	3	2,667	2	5,333	
	Kantoren 50-100 personen	3	2	3	2	2	2	2,333	2	4,667	
	Logiefunctie										
	Asielcentrum/ opvangcentrum voor tijdelijk verblijf van personen	3	2	3	2	3	4	2,833	2	5,667	
	Hotel/motel/pension > 10 personen	3	2	3	2	3	3	2,667	2	5,333	
	Hotel/motel/pension 5-10 personen	3	2	3	2	2	3	2,500	2	5,000	
	Hotel/motel/pension < 5 personen	3	1	3	2	2	3	2,333	1	2,333	
	Onderwijsfunctie										
	School (leerlingen < 12 jaar)	4	2	3	4	3	4	3,333	1	3,333	
	School (leerlingen > 12 jaar)	4	2	3	3	3	4	3,167	1	3,167	
	Sportfunctie										
	Zwembad	4	3	3	2	3	3	3,000	3	9,000	
	Sportruimte, sportzaal, sporthal, sportcentrum 50-250 personen	4	2	3	2	3	3	2,833	2	5,667	
ERFGOED	Onomkeerbare beschadiging van cultuurhistorische waarden	3	1	2	2	1	4	2,167	4	8,667	
	Handelen zonder of in strijd met omgevingsvergunning activiteit bouw veranderen van een monument	3	2	3	2	1	3	2,333	2	4,667	
	Illegale restauraties	3	1	2	2	1	3	2,000	2	4,000	
	Aantasting uiterlijk aanzien (diverse zaken)	2	2	2	2	2	2	2,000	2	4,000	
RO	Strijdig gebruik:										
	wonen waar niet is toegestaan	3	1	2	3	1	3	2,167	3	6,500	
	verkeerd particulier gebruik grond/erf (o.a. verkleuring)	2	1	1	3	1	3	1,833	3	5,500	
	bedrijfsmatige activiteiten waar niet is toegestaan	2	2	1	3	1	3	2,000	2	4,000	
	illegaal bouwen in strijd met bestemmingsplan	3	2	1	3	1	2	2,000	3	6,000	
APV	afval illegale stort (meldingen afvalstort en zwerfvuil)	4	4	3	4	3	3	3,500	4	14,000	

	overlast jongeren (meldingen op overlast jeugd)	2	2	2	4	2	2	2,333	4	9,333	
	handel en gebruik van lachgas	3	3	3	3	3	3	3,000	3	9,000	
	verrommeling van de openbare ruimte (buurteest, vervuiling, controle reclame, terrassen, uitstalling, aanhangers/caravan)	3	2	2	4	1	3	2,500	3	7,500	
	loslopende honden en hondenpoep	2	1	2	4	3	3	2,500	3	7,500	
	overlast (brom)fiets (verloren en verlaten fietsen, fietsen in de Hoofdstraat)	3	1	2	4	2	2	2,333	3	7,000	
	parkeer excessen (betaald en vergunningen parkeren, vrachtwagens uit het buitenland)	2	1	1	3	1	2	1,667	4	6,667	
	handel en gebruik van (soft)drugs	3	1	3	2	2	2	2,167	3	6,500	
	illegaal stoken / open vuur	4	3	3	3	1	1	2,500	2	5,000	
	het niet hebben van een standplaatsvergunning	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
	wild kamperen (seizoensgebonden)	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
Alcoholwet	schchenken aan minderjarige	3	1	4	4	1	4	2,833	4	11,333	
	verkoop alcohol minderjarigen (supermarkt e.d.)	3	1	4	4	1	4	2,833	3	8,500	
	overtreden vergunningsvoorwaarden (bv terrassen, sluitingstijden)	3	1	2	3	1	2	2,000	4	8,000	
	geluidsoverlast (in relatie tot APV)	3	1	2	4	1	2	2,167	3	6,500	
	geen leidinggevende aanwezig	2	1	2	2	1	2	1,667	2	3,333	
	geen / niet actuele vergunning	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
	besloten feest bij een paracommerciële instelling	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
Evenementen	schchenken (en doorgeven) van alcohol aan minderjarigen	3	1	3	2	2	3	2,333	4	9,333	
	handelen in afwijking van een evenementenvergunning type C	4	4	4	4	4	4	4,000	2	8,000	
	handelen in afwijking van een evenementenvergunning type B	4	4	4	3	4	4	3,833	2	7,667	
	overlast Evenementen (parkeren, geluidsoverlast, doorgaan na sluiting)	2	2	2	2	2	3	2,167	3	6,500	
	handelen zonder melding type A	2	2	2	3	1	2	2,000	3	6,000	
	handelen in afwijking van een evenementenmelding type A	2	2	2	2	2	2	2,000	2	4,000	
	het niet aanvragen van een vergunning plaatsen voorwerpen op de openbare weg	3	1	2	2	1	1	1,667	2	3,333	

HOOG RISICO	GROTER DAN OF GELIJK AAN 7	> 7	
GEMIDDELD RISICO	KLEINER DAN 7 EN GROTER DAN 4	> 4 -7	
LAAG RISICO	KLEINER DAN OF GELIJK AAN 4	<4	

Toelichting effectscore risicoanalyse					
beoordelingsaspecten	effect uitgedrukt op een schaal van 1 t/m 5				
	1 = nauwelijks effect	2 = beperkt effect	3 = gemiddeld effect	4 = groot effect	5 = zeer groot effect
Veiligheid					
In hoeverre leidt een mogelijke calamiteit tot letsel. De te verwachten schade in de vorm van lichamelijk letsel als gevolg van een verstoring/calamiteit die volgt uit het niet of onvoldoende uitvoeren van een taak. Het gaat hier zowel om direct lichamelijk letsel. Voorbeelden zijn: lichamelijk letsel (gewond raken), ademhalingsmoeilijkheden, vergiftiging, asbestbeschadiging, straling, rug/wervel beschadigingen ed.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot enig persoonlijk letsel.	Pijn of gering letsel bij één of meerdere personen. Denk hierbij aan één of meerdere lichtgewonden.	Zwaar letsel bij één of meerdere personen. Denk hierbij aan één of meerdere zwaargewonden.	Eén of meerdere dodelijke slachtoffers. Zodra de inschatting is dat de verstoring/calamiteit dodelijke slachtoffers tot gevolg kan hebben moet minimaal een score 3 worden aangehouden.	Zwaar letsel bij meerdere personen en meerdere dodelijke slachtoffers over een groot gebied. Denk hierbij aan meerdere doden verspreid over een wijk of stad.
Duurzaamheid					
In hoeverre tast het probleem het milieu/de natuur aan, welk effect heeft dit op de verstoring, verspilling van grondstoffen en energie alsmede de aantasting van de Groene Wetgeving en Erfgoedwetgeving. Het tegengaan van verstoring, verspilling van grondstoffen en energie.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot achteruitgang van het milieu/de leefomgeving.	De te verwachten afbreuk is gering. Hierbij valt te denken aan beperkte milieuschade als gevolg van (geringe) illegale stort, lozing of emissie van stoffen die slechts tijdelijk schade veroorzaken. Veelal betreft het kleine milieuovertredingen door particulieren of kleine bedrijven.	Er is sprake van een duidelijke aantasting van het milieu, doch deze is omkeerbaar en heeft geen effecten op de lange termijn.	De te verwachten milieuaantasting is evident en heeft langer termijn gevolgen. Hierbij valt te denken aan illegale lozing, stort of emissie van vervuilende/giftige stoffen.	De te verwachten milieuaantasting is evident (onomkeerbaar), heeft permanente gevolgen en leidt tot grote maatschappelijke rampen. Hierbij valt te denken aan illegale lozing van enorme omvang, stort of emissie van sterk vervuilende/giftige stoffen in een zeer kwetsbare omgeving.
Gezondheid					
In hoeverre leidt een mogelijke calamiteit tot een afname van de gezondheid van de mens. De te verwachten schade aan de gezondheid als gevolg van bijvoorbeeld een afname van de luchtkwaliteit, waterkwaliteit, etc. Voorbeelden zijn toename fijnstof of andere luchtvervuiling, afname waterkwaliteit, etc. die de gezondheid van mensen nadelig beïnvloed.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot mogelijke gezondheidsproblemen.	Gezondheidsproblemen bij één of enkele personen (niet blijvend). Denk hierbij lokale vervuiling overlast waardoor stank bestaat of die stress oplevert.	Algehele (niet blijvende) gezondheidsproblemen. Denk hierbij aan ernstige lucht, water of andere vervuiling waardoor long of oogirritaties ontstaan.	Blijvende gezondheidsproblemen voor meerdere personen, bijvoorbeeld permanente aantasting van luchtwegen, blindheid, langdurige psychische problemen.	Zware gezondheidsproblemen met de dood als gevolg, bijvoorbeeld langdurige blootstelling aan radioactieve straling of asbest.
Leefbaarheid					
In hoeverre leidt een mogelijke calamiteit tot afbreuk van het omgevingsmilieu. De te verwachten afbreuk en schade aan de leefomgeving als gevolg van een verstoring/calamiteit die volgt uit het niet of onvoldoende van een taak door de overheid.	Er is geen sprake van een negatief effect op het maatschappelijk welbevinden of het effect is verwaarloosbaar klein.	De te verwachten afbreuk is minimaal/verwaarloosbaar. Hierbij valt te denken aan beperkte overlast in de vorm van stank, geluid of trillingen (zintuiglijke waarneming). De (beleving van) de veiligheid in de directe woonomgeving is niet in het geding.	De te verwachten afbreuk heeft gevolgen die niet ernstig en/of van korte duur zullen zijn. Hierbij valt te denken aan een geringe afname van (het gevoel van) veiligheid of een tijdelijke ernstige overlast of een permanente overlast in de vorm van stank, geluid of hinder die de kwaliteit van het leven beïnvloeden.	De te verwachten afbreuk heeft ernstige gevolgen die echter niet permanent zijn. Hierbij valt te denken aan een afname van (het gevoel van) veiligheid of een tijdelijke ernstige overlast in de vorm van stank, geluid of hinder die de kwaliteit van het leven sterk beïnvloeden. Denk daarbij aan ondermijning	De te verwachten afbreuk is evident en heeft permanente grote gevolgen. Hierbij valt te denken aan een sterke afname van (het gevoel van) veiligheid in de directe omgeving en/of ernstige overlast in de vorm van stank, geluid of hinder die de kwaliteit van het leven erg sterk beïnvloeden, blijvende gezondheidsklachten veroorzaken, etc.
Financieel economisch					

Wat is de financieel-economische schade voor de gemeente/provincie als gevolg van de calamiteit. Het gaat hier om schade die door de gemeente/provincie moet worden vergoed dan wel die ten laste komt van de gemeentelijke/provinciale economie. Voorbeelden zijn: Eventuele niet verzekerde kosten die door de gemeente/provincie worden gedragen (tijdelijke opvang, vergoedingen), verlies aan werkgelegenheid, economische achteruitgang, etc.	Er is geen sprake van enige financieel - economische schade.	De directe financieel - economische schade is gering en blijft beperkt tot geringe directe kosten (maximaal 10.000,- euro).	De financieel - economische schade is aanzienlijk. Denk hierbij aan directe kosten tot maximaal 100.000,- euro en/of een geringe terugloop van economische bedrijvigheid.	De financieel - economische schade is hoog. Denk hierbij aan directe kosten tot 1 miljoen en/of terugloop van economische bedrijvigheid.	De financieel - economische schade is zeer hoog. Denk hierbij aan directe kosten van meer dan 1 miljoen en/of sterke terugloop van economische bedrijvigheid.
Omgevingssensitiviteit					
Wat is de schade van een eventuele calamiteit of het in stand houden van een illegale situatie. De te verwachten afbreuk en/of schade, beeld, geloofwaardigheid en vertrouwen van de burger in de overheid en haar besluitvorming als gevolg van een verstoring/calamiteit die volgt uit het niet of onvoldoende uitvoeren van een taak. Voorbeelden: (al dan niet georganiseerde) protesten, mediacampagnes, open brieven e.d., met als gevolg gezichtsverlies, gevoel van zaakjes niet op orde, etc.	Er is geen sprake van afbreuk van vertrouwen van de burger in de overheid.	De te verwachten afbreuk is minimaal. Denk hierbij aan enkele brieven aan de gemeente, ingezonden brieven in de krant en/of een enkele klacht. Het algemene vertrouwen in de overheid wordt niet geschaad. Het idee dat de overheidsorganisatie haar zaken niet op orde heeft, is niet aan de orde.	De te verwachten afbreuk heeft gevolgen die niet ernstig en/of van korte duur zijn. Denk hierbij aan een tijdelijke stroom klachten, georganiseerde buurtprotesten, enkele juridische procedures en een brede negatieve aandacht in de media. Algemeen ontstaat het beeld dat de overheidsorganisatie niet alles op orde heeft.	De te verwachten afbreuk is evident en heeft grote permanente gevolgen. Denk hierbij aan voortdurende klachten over het onderwerp, brede maatschappelijke protesten en onrust, georganiseerde mediacampagnes, zware juridische procedures (nalatigheid, etc) en algeheel wantrouwen in de overheid. De burgers hebben weinig vertrouwen.	Het vertrouwen in de overheid is compleet beschadigd. De burgers hebben geen vertrouwen meer.
Toelichting overtredingskans risicoanalyse					
overtredingskans	Overtredingskans uitgedrukt in een schaal van 1 t/m 5				
	1	2	3	4	5
Kans					
Kans dat het probleem zich vooroet (kans op het niet naleven van ...)	HOOG NALEEFNIVEAU: NALEEFGEDRAG IS GOED (voorbeeldgedrag, geen klachten, geen sancties)	RUIM VOLDOENDE NALEEFNIVEAU: NALEEFGEDRAG IS VOLDOENDE (de wil is er, maar men laat nog wel eens een steekje vallen)	VOLDOENDE NALEEFNIVEAU: NALEEFGEDRAG IS GEMIDDELD (tekortkomingen worden binnen de hersteltermijn verholpen)	ONVOLDOENDE NALEEFNIVEAU: NIET NALEEFGEDRAG IS HOOG (naleving is matig tot slecht)	LAAG NALEEFNIVEAU: NIET NALEEFGEDRAG IS HOOG (naleving heeft trekjes, grenzend aan criminaliteit, bewust overtredingen maken)

Gebruiksfunctie

Woonfunctie

- Kamerverhuur > 4 personen
- Zelfstandige woning
- Verzorgingstehuis
- Geclusterde woning in het kader van zorg
- Woonfunctie in woongebouw (flat)
- Groepszorgwoning (bewoning in groepsverband met zorg)

Bijeenkomstfunctie

- Kinderdagverblijf > 10 kinderen
- Kinderdagverblijf < 10 kinderen
- Buurthuis, wijkcentrum, gebedshuis
- Discotheek, bioscoop
- Café
- Restaurant, cafetaria, kantine, eetzaal
- Partycentra
- Peuterspeelzaal
- Museum, bibliotheek

Industriefunctie

- Fabriek > 100 personen
- Fabriek 50-100 personen
- Werkplaats
- Opslagloods, tuinbouwkas, magazijn
- Opslag gevaarlijke stoffen
- Stallen

Kantoorfunctie

- Kantoren 0-50 personen
- Kantoren 100-250 personen
- Kantoren 50-100 personen

Logiefunctie

- Asielcentrum/ opvangcentrum voor tijdelijk verblijf van personen
- Hotel/motel/pension > 10 personen
- Hotel/motel/pension 5-10 personen
- Hotel/motel/pension < 5 personen
- Kampeerterein

Onderwijsfunctie

- School (leerlingen < 12 jaar) >250 personen
- School (leerlingen < 12 jaar) 0-250 personen
- School (leerlingen > 12 jaar) >250 personen
- School (leerlingen > 12 jaar) 50-250 kinderen

Sportfunctie

Zwembad

Sportruimte, sportzaal, sporthal, sportcentrum 50-250 personen

Winkelfunctie

Winkelgebouwen >50 personen

Overdekt winkelcentrum 50-250 personen

Winkelgebouw < 50 personen

Overige gebruiksfunctie

Park+A3:B58eergarage

2. Overzicht sanctie-instrumentarium handhaving

a. Last onder bestuursdwang

* Artikel 125 Gemeentewet en artikel 5:24 e.v. Algemene wet bestuursrecht

Het gemeentebestuur is bevoegd om bestuursdwang toe te passen voor de handhaving van vastgelegde normen waarvan de uitvoering aan het gemeentebestuur is opgedragen. De regels over het toepassen van bestuursdwang staan in de Algemene wet bestuursrecht. Bestuursdwang houdt in dat het gemeentebestuur een overtreding zelf beëindigt, als de overtreder dat binnen een bepaalde termijn (begunstigingstermijn) zelf niet heeft gedaan. De kosten van bestuursdwang worden verhaald op de overtreder. Bestuursdwang kan worden aangemerkt als een herstelsanctie.

b. Last onder dwangsom

* Artikel 5:31d e.v. Algemene wet bestuursrecht

Als een bestuursorgaan bevoegd is om bestuursdwang toe te passen, kan het er ook voor kiezen om een last onder dwangsom op te leggen. In een last onder dwangsom wordt omschreven welke maatregelen een overtreder moet treffen om een overtreding te beëindigen. Doet een overtreder dat niet, dan verbeurt hij een dwangsom. Net als de last onder bestuursdwang is hier sprake van een zogenoemde herstelsanctie.

c. Bestuurlijke boete

* Artikel 5:40 e.v. Algemene wet bestuursrecht

De bestuurlijke boete is een boete die een bestuursorgaan (college of burgemeester) zonder strafrechtelijk traject kan opleggen aan een overtreder. Dit is voor een beperkt aantal overtredingen mogelijk, als dat in een verordening die door de raad is vastgesteld is vastgelegd (artikel 154b Gemeentewet). Ook in bijzondere wetten kan de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen aan het gemeentebestuur zijn toegekend, bijvoorbeeld in de Alcoholwet.

In Meppel is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bestuurlijke boetes mogelijk te maken voor overtredingen in het fysieke domein.

d. Bestuurlijke strafbeschikking (OM-afdoening)

* Artikel 257ba Wetboek van Strafvordering

In plaats van de bestuurlijke boete kan de gemeente er ook voor kiezen om de overtredingen die bedoeld zijn in artikel 154b Gemeentewet met een bestuurlijke strafbeschikking af te doen. In dat geval kan een gemeentelijk buitengewoon opsporingsambtenaar een strafbeschikking aankondigen, die door het CJIB wordt geïnd.

e. Intrekken vergunning

In het geval vergunningvoorschriften worden overtreden, kan soms de vergunning worden ingetrokken als sanctie.

f. Regelgeving specifieke sancties

In bijzondere wetten zijn soms specifieke bevoegdheden aan het gemeentebestuur toegekend om de regels te handhaven. Op basis van de Alcoholwet worden bestuurlijke boetes opgelegd.

g. Handhaven via strafrecht of privaatrecht

Voor strafrechtelijke handhaving heeft de gemeente de medewerking van politie en Openbaar Ministerie nodig. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt. Het moet gaan om overtredingen die ook als strafbaar feit aangemerkt kunnen worden.

Sommige 'overtredingen' kunnen ook via het privaatrecht worden aangepakt. Een voorbeeld is het illegale in gebruik nemen van gemeentegrond. In dat geval treedt de gemeente op als eigenaar van de gronden op basis van het eigendomsrecht.

h. Bevel van de Burgemeester

** Artikel 172, derde lid Gemeentewet*

Het derde lid van artikel 172 verschaft de burgemeester de zogenaamde 'lichte bevelsbevoegdheid'. De burgemeester is bevoegd bij (dreigende) verstoring van de openbare orde alle bevelen te geven die hij noodzakelijk acht voor de handhaving van de openbare orde. Deze bepaling is er gekomen voor situaties - waarbij er geen sprake is van overtredingen, omdat wettelijke voorschriften ontbreken - maar de burgemeester het nodig acht om in te grijpen. In deze situaties moet er acuut gevaar zijn voor de openbare orde. Als er wel wettelijke voorschriften (wetgeving, APV) zijn, dan gaan die boven de toepassing van het derde lid van dit artikel.